

Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

III. évfolyam – 2009. évi 3. szám

Tartalom

Bevezető	3
Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói	5
A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv és az önkormányzati rendeletek harmonizációja	5
Tájékoztató a többcélú kistérségi társulások és a helyi önkormányzatok döntéshozatali eljárásának egyes kérdéseiről	12
Távhőszolgáltatással kapcsolatos Alkotmánybírósági döntések	13
Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentéséről az OBH 6058/2008. számú ügyben	14
Tájékoztató a közfeladat-ellátási kötelezettség ellátásának új szabályozásáról	16
A dohányzásra vonatkozó szabályok szigorítása önkormányzati rendeletben	19
A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2009. január 1-jétől bekövetkezett változásairól II.	21
Hatósági Főosztály tájékoztatói	29
A különféle szakhatóságok közreműködésével kapcsolatos jogszabályváltozásokról II.	29
Vezetői engedély visszavonásával kapcsolatos eljárás során alkalmazhatók-e az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései?	34
A lakáscélú állami támogatásokkal kapcsolatos jegyzői feladatokról	35
Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói	38
Pályázati felhívás: Létszámcsökkentés állami támogatásra az önkormányzatoknál	38
Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói	39
Működési engedélyezést érintő változások	39
Tájékoztató az óvodáztatási támogatással kapcsolatban	41
A környezettanulmány a hatósági eljárásban, illetve a családsegítésben	44
Közgyógyellátásra való jogosultság a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság ítélete alapján	45
A szociális módszertani intézményekről	47
Az idősek otthona vonatkozásában bekövetkezett változásokról	52

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosítása	53
Szociális nyári gyermekétkeztetés	54
Közcélú foglalkoztatás állami támogatása	54

Információk elérhetőségekről, változásokról **56**

Jegyzői változások Bács-Kiskun megyében (2009. március)	56
Jegyzői változások Békés megyében (2009. március)	56

Bevezető

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy Hivatalunk Tájékoztatójának korábbi számaiban megjelent szakmai anyagok hasznos segítséget nyújtottak munkája során.

A Tájékoztató jelen számában továbbra is aktuális témákat, jogszabályváltozásokat emeltünk ki, illetve szeretnénk felhívni a figyelmet az aktuális feladatokra, határidőkre.

Tájékoztatót adunk a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv és az önkormányzati rendeletek harmonizációja kapcsán felmerült feladatokról, valamint a többcélú kistérségi társulások és a helyi önkormányzatok döntéshozatali eljárásának egyes kérdéseiről.

Ismertetjük a távhőszolgáltatással kapcsolatos Alkotmánybírósági döntéseket, valamint az állampolgári jogok országgyűlési biztosának egy konkrét kommunális adó ügyben született jelentését.

Felhívjuk a figyelmet a közfeladat-ellátási kötelezettség ellátásának új szabályozására, valamint a dohányzásra vonatkozó szabályok önkormányzati rendeletben történő szigorítási lehetőségeire.

Folytatjuk a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény év elején bekövetkezett változásainak ismertetését is.

A hatósági eljárások során közreműködő szakhatóságokra vonatkozó szabályozás március 1-jét követően változott, melynek ismertetésével jelen számunkban tovább foglalkozunk.

Tájékoztatót teszünk közzé az esélyegyenlőségi jogszabály rendelkezéseinek alkalmazási kérdéséről a vezetői engedély visszavonásával kapcsolatos eljárásban, valamint a lakáscélú állami támogatásokkal kapcsolatos jegyzői feladatokról.

A helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások létszámcsökkentésével kapcsolatban az önkormányzatok támogatást kérhetnek, mely igénylését szolgáló pályázati felhívásról szintén tájékoztatót adunk közre.

Szociális tárgykörben felhívjuk a figyelmet a működési engedélyeket érintő jogszabályváltozásokra.

A Hivatali Tájékoztató 1. számában az óvodai támogatással kapcsolatos új jogintézményről adunk tájékoztatót, mely témát folytatjuk a Szociális és Gyámhivatalhoz beérkezett kérdések megválaszolásával.

Ismertetjük a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság közgyógyellátásra való jogosultság ügyében hozott ítéletét, a hatósági eljárásban, illetve a családsegítésben készített környezettanulmányokkal kapcsolatos észrevételeinket.

Tájékoztatást adunk a szociális módszertani intézmények működéséről, ismertetve a hét regionális szociális módszertani intézmény elérhetőségét is.

Az év elején lépett hatályba a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló jogszabály, melynek kapcsán ismertetjük a térítési díj kiszámítására vonatkozó változásokat.

Az önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatással összefüggő állami támogatás meghatározásához egy rövid ismertetőt teszünk közzé.

Remélem, hogy a Tájékoztató témakörei felkeltik érdeklődését és hozzájárulnak napi munkájának minél hatékonyabb elvégzéséhez.

Szeged, 2009. március 25.

Dr. Siket Judit
hivatalvezető

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály tájékoztatói

A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv és az önkormányzati rendeletek harmonizációja

A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelvnek (továbbiakban: irányelv) a helyi önkormányzati jogalkotásba történő átültetése komoly felkészültséget igényel mind a jogalkotói mind a jogalkalmazói oldalt tekintve.

A helyi önkormányzati rendeletek érdemi szabályozása a hazai központi jogszabályokon alapul, így kissé nehéz összehangolni egy-egy újabb közösségi jogi normával, mely az Európai Közösség elsődleges és másodlagos joganyagához illeszkedik. Ezért célszerű főbb ismérveket felállítani az irányelv követelményeiből, melyek vezérgondolatként ott lebegnek minden helyi rendelet átvizsgálásánál.

Egyik ilyen ismérv az, hogy az irányelv minden szolgáltatásra vonatkozik, amely nincs egyértelműen kizárva az irányelv hatálya alól. A „szolgáltatás” fogalma: minden olyan önálló gazdasági tevékenység (EK-szerződés 50. cikk), amelyet díjazás ellenében nyújtanak.

Nem tartoznak az irányelv hatálya alá az alábbi szolgáltatások:

- A közlekedés terén nyújtott szolgáltatások (taxi, helyi autóbusz);
- Munkaerő-kölcsönzők szolgáltatásai;
- Egészségügyi szolgáltatások
- Audiovizuális szolgáltatások és rádiós műsorszórás;
- Szerencsejátékok
- A közhatalom gyakorlásához kapcsolódó tevékenységek
- A szociális lakhatás, gyermekgondozás, a családtámogatás és a tartósan, vagy ideiglenesen rászoruló személyek támogatása terén nyújtott szociális szolgáltatások
- Magán biztonsági szolgáltatások
- Hivatalos kormányaktus útján kinevezett közjegyzők és bírósági végrehajtók által nyújtott szolgáltatások
- Adózás
- Közbeszerzés (preambulum 57)

Az irányelv értelmezésében a szolgáltatásnyújtásnak két formája van:

- A **letelepedés** útján nyújtott szolgáltatás, mely az állandó telephelyen, határozatlan ideig ténylegesen végzett gazdasági tevékenységre vonatkozik;
- A **határon átnyúló szolgáltatásnyújtás** esetében a szolgáltató nem abban a tagállamban telepedett le, ahol a szolgáltatásokat nyújtja. A határon átnyúló szolgáltatásnyújtás esetében a fogadó tagállam gazdasági tevékenységében való tartós és folyamatos részvétel hiányzik.
A határon átnyúló szolgáltatások nyújtása indokolatlanul nem korlátozható.

Az irányelv értelmében **illetékes hatóság**: „bármely szerv vagy hatóság, amely ...szabályozó szereppel bír, ideértve különösen a közigazgatási hatóságokat...”. Tehát az önkormányzatok az irányelv értelmében illetékes hatóságnak minősülnek !

A következő fontos ismérv, az a fő szabály, hogy:

A szolgáltatások valódi belső piacának létrehozása érdekében meg kell szüntetni a letelepedési szabadságot és a szolgáltatások szabad mozgását akadályozó minden korlátozást. (Tiltandó korlátozások)

Tilos az engedélyezési rendszerek alkalmazása és egyéb követelmények előírása a szolgáltatók részére.

Engedélyezési rendszer: Bármely eljárás, amely alapján a szolgáltatónak vagy a szolgáltatás igénybevevőjének ténylegesen lépéseket kell tennie azért, hogy az illetékes hatóságtól a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságra vagy annak gyakorlására vonatkozóan formális vagy követett határozatot szerezzen.

Követelmény: Bármely olyan kötelezettség, tilalom, feltétel vagy korlátozás, amelyet a tagállamok törvényei, rendeletei vagy közigazgatási rendelkezései írnak elő.

Az irányelv fejezeteinek elnevezése is további iránymutatásul szolgál a helyi szabályozás tekintetében:

- Az ügyintézés egyszerűsítése II.
- A szolgáltatók letelepedésének szabadsága III.
- A szolgáltatások szabad mozgása IV.
- A szolgáltatások minősége V.

Az ügyintézés egyszerűsítése II.

Az ügyintézés egyszerűsítése terén az önkormányzati szabályozásnál is követendő szempontok:

- az elektronikus ügyintézés;
- az egyszerűbb ügyintézés;
- és, hogy az információk könnyen hozzáférhetők legyenek.

Az egyablakos ügyintézés bevezetése nem önkormányzati feladat, az központi szinten történik. A végrehajtásának határideje Magyarországon: 2009. december 28.

Az egyablakos ügyintézés azt, jelenti, hogy egy ponton keresztül működik az ügyintézés, kapcsolattartás, tájékoztatás is. Az „egyablak” nem új hatóság, hanem kapcsolódási pont az ügyfél és az illetékes hatóság között, mely a www.magyarorszag.hu portálon lesz elérhető.

A szolgáltatók letelepedésének szabadsága III.

Ez a fejezet a **letelepedés** útján szolgáltatást nyújtó szolgáltatókra vonatkozó iránymutatást tartalmazza, vagyis az engedélyezési rendszerek alkalmazása és egyéb követelmények előírása miként szabályozandó (ha mégis maradna ilyen a helyi rendeletekben) a letelepedett szolgáltatókat illetően.

9. cikk:

Engedélyezési rendszerek

Főszabály: Az engedélyek eltörlése!

Ha van engedélyezési rendszerre vonatkozó helyi szabályozás, akkor vizsgálni kell, hogy eltörölhető-e az engedélyezés, és ha igen hatályon kívül kell helyezni ezeket a rendelkezéseket.

Ha az önkormányzat fenn kívánja tartani az engedélyezést, az alábbiak szerint kell tovább vizsgálni.

Fenntartható az engedély, ha:

- nem tartalmaz hátrányos megkülönböztetést,
- közérdeken alapuló kényszerítő körülmény indokolja,
- cél kevésbé korlátozó intézkedés útján nem valósítható meg.

Engedély megadásának feltételei megalkotásánál figyelembe veendő szempontok, hogy:

- megkülönböztetés-mentes legyen,
- közérdeken alapuló kényszerítő ok indokolja,
- arányos legyen a közérdekhez kapcsolódó céllal,
- világos, egyértelműen meghatározott legyen,
- objektív feltételeket tartalmazzon,
- az előzetesen nyilvánosságra hozást is tartalmazza a szabályozás,
- átlátható és
- hozzáférhető legyen bárki számára.

Tilos az alábbiak előírása:

- állampolgárság, lakóhely
- több tagállamban telephely, bejegyzés előírása
- telephelyek közti választás korlátozása
- jogi forma korlátozása
- gazdasági típusú előzetes vizsgálatok
- versengő gazdasági szereplők részvétele az engedélyezésben
- nyilvántartásba való előzetes bejegyzés,
- korábbi, adott időszakon keresztüli tevékenység gyakorlására vonatkozó kötelezettség

15. cikk:

Értékelendő követelmények

Az értékelendő követelmény lehet bármilyen korlátozás, követelmény, tilalom.

Vizsgálandó a helyi rendeletknél, hogy a 15. cikk (2) bekezdésben felsorolt követelmények bármelyikét előírja-e? Megvizsgálandó, hogy a helyi rendelet a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot, vagy a szolgáltatási tevékenység gyakorlását az alábbi követelmények bármelyikéhez köti-e:

- mennyiségi, területi korlátozás
- meghatározott jogi formában való működés
- társaság tulajdonlására vonatkozó követelmények
- a szabályozott szakmákról szóló irányelvben, illetve más közösségi jogszabályokban meghatározott követelménytől eltérő követelmény, amellyel bizonyos szolgáltatók számára tartják fenn a jogosultságot a szolgáltatásra
- egy állam területén egynél több telephely előírása
- alkalmazottak minimális számának előírása
- rögzített legalacsonyabb/legmagasabb ár
- kötelezés, hogy szolgáltatásával együtt egyéb meghatározott szolgáltatást is nyújtson

Ha ezek közül valamely követelményt tartalmazza a helyi rendelet tovább kell vizsgálni a tekintetben, hogy:

- nem lehet hátrányosan megkülönböztető állampolgárság, és létesítő okirat székhelye tekintetében
- szükséges a követelmény, mert azt közérdeken alapuló kényszerítő körülmény indokolja
- arányos a cél teljesítésével, nem váltható ki más kevésbé korlátozó intézkedéssel

2006. december 28-tól a tagállamok nem vezethettek be semmilyen új felsorolt követelményt! Kivéve, ha az új követelmény nem tartalmazott hátrányos megkülönböztetést, szükséges, és arányos volt.

A szolgáltatások szabad mozgása IV.

16. cikk:

a szolgáltatásnyújtás szabadsága

Határon átnyúló szolgáltatást érintő követelmények vizsgálata:

A letelepedés nélkül szolgáltatást nyújtók nem korlátozhatók az alábbiakkal:

1. Telephely létesítési kötelezettség
2. Engedély beszerzése, nyilvántartásba vétel
3. Infrastruktúra létrehozásának tilalma (iroda)
4. Sajátos szerződéses megállapodások alkalmazása
5. Azonosító dokumentum
6. Felszerelés, anyagok használatát érintő követelmények
7. Határon átnyúló szolgáltató szolgáltatása igénybevételének korlátozása
8. Pénzügyi támogatás nyújtásának megkülönböztető korlátozása

Kivételek: közrend, közbiztonság, közegészségügy, környezet védelme indokolhatja.

Alapelvek:

- Hátrányos megkülönböztetés tilalma
- Szükségesség
- Arányosság

Főszabály: határon átnyúló szolgáltatás szabadsága

Ennek elemei:

- nincs engedély
- nincs bejelentés, ideértve bármilyen tanúsítvány, hatósági bizonyítvány, vagy igazolvány meglétére vonatkozó követelményt.
- Kivétel: közrend, közbiztonság, közegészségügy, környezetvédelem

Közérdeken alapuló kényszerítő követelmény: EK-szerződésen, illetve EK Bíróság döntésén alapul különösen: a közrend-, a közbiztonság védelme, a közegészségügy, a fogyasztók, a szolgáltatást igénybevevők és a munkavállalók védelme, a környezet, az állatok védelme, a szociális biztonsági rendszer pénzügyi egyensúlyának megőrzése, a kereskedelmi ügyletek és a verseny tisztességességének biztosítása, a csalások megakadályozása, a hitelezők védelme, az igazságszolgáltatási rendszer megfelelő működése, a közlekedés biztonsága, a szellemi tulajdon védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme, valamint egyes szociálpolitikai és kultúrpolitikai célok.

A szolgáltatások minősége V.

- A szolgáltatási irányelv a fogyasztók jogainak megerősítésére is szolgál. ECC
- Biztosítani kell a szolgáltatások igénybevevői számára a jobb tájékoztatást, nagyobb átláthatóságot, a panaszokra való gyors válaszadást, a viták korrekt rendezését;
- Szakmai felelősségbiztosítás és garanciák nem kötelezőek;
- A kiemelt kockázatot jelentő szolgáltatóknak kötelező a biztosítás megkötése és garancianyújtás;
- Minőségjavítás ösztönzése.

25. cikk:

Több ágazatot átfogó tevékenységek

A szolgáltatókra ne vonatkozzanak olyan követelmények, amelyek egy adott konkrét tevékenység kizárólagos folytatására kötelezik őket kivéve:

- szabályozott szakmák
- minősítést, akkreditációt, műszaki ellenőrzést végzők.

A szolgáltatókat megilleti a tevékenység szabad megválasztásának joga, mely nem korlátozható.

Ilyen önkormányzati rendeletekben kevésbé fordulhat elő.

Az igazgatási együttműködés

A szolgáltatási irányelv végrehajtásához a tagállamoknak jogalkotási és nem jogalkotási – azaz szervezeti vagy gyakorlati – intézkedéseket kell bevezetniük. Az egyik nem jogalkotási intézkedés az, hogy az irányelv jogi kötelezettségként írja elő az igazgatási együttműködés keretében felmerült feladatok elvégzésére az IMI felállítását és használatát. (az irányelv (112) preambulum bekezdése, 28. cikk (6) bekezdése, 34. cikk (1) bekezdése)

34. cikk (1)

„A Bizottság a tagállamokkal együttműködve a tagállamok közötti adatcsere céljából elektronikus rendszert hoz létre, figyelembe véve a meglévő információs rendszereket.”

Az IMI rendszeren keresztül valósul meg:

- A tagállamok közötti kölcsönös segítségnyújtás
- A szolgáltatókra és szolgáltatásaikra vonatkozó információcsere
- A kért ellenőrzések elvégzésének kötelezettsége
- Riasztási mechanizmus
- A felügyeleti feladatok felosztása a tagállamok között

A belső piac igazgatásában hatóságok ezrei vesznek részt, helyi regionális és nemzeti szinten. Európa-szerte lehetővé válik az információ csere bármely szinten működő közigazgatási hatóságok között.

Az IMI a tagállamok közötti közigazgatási együttműködés akadályait hivatott leküzdeni (nyelvi korlátok, közig. rendszerek és kultúrák közötti különbségek, válaszadások határideje, 351 kétoldalú kapcsolat fenntartása).

Az illetékes hatóságok cserélnek információt a rendszeren keresztül.

A szolgáltatási modul használata 2009. december 28-tól már jogi kötelezettség, március 1-jétől indul a teszt-üzemmódja, melybe az államigazgatási hivatalok kerültek bevonásra. Az önkormányzati hatóságok bevonására később kerül sor.

39. cikk

IPM jelentéstételi kötelezettség

Az IPM jelentéstételi kötelezettség egy elektronikus úton történő jelentés az Európai Bizottság felé az érintett jogi szabályozásokról.

A jelentéstételi kötelezettséget a szolgáltatási irányelv 39. cikke írja elő a tagállamok számára. Ennek értelmében 2009. december 28-ig jelentést kell benyújtani a Bizottságnak valamennyi, a hazai jogszabályokban, illetve önkormányzati rendeletekben foglalt engedélyezési rendszerekről, a letelepedés keretében történő szolgáltatásnyújtás esetében egyes indokolható esetekben fenntartott követelményekről, valamint a letelepedés nélkül, határon átnyúló szolgáltatásnyújtással szemben fenntartott követelményekről. A jelentéseknek a fenntartott korlátozások részletes indoklását is tartalmazniuk kell.

Az Európai Bizottság a tagállamokkal együttműködésben kialakította az on-line kérdőíveket (ez az úgynevezett IPM eszköz).

Az IPM rendszerben **4 fajta kérdőív** áll rendelkezésre (9.cikk Engedélyezési rendszerek, 15. cikk Értékelendő követelmények 16. cikk Szolgáltatások szabad mozgása 25. cikk Több ágazatot átfogó tevékenységek alapján történő jelentéstételhez).

Ezért fontos, hogy a helyi önkormányzati rendeletek érintettségének meghatározásánál a fenti négy cikkre különösen tekintettel legyenek. Amennyiben a fenti cikkek valamelyikével fennáll az érintettség, úgy azt gondosan meg kell vizsgálni, és fenntartásuk esetén megindokolni. Egy érintett § egy cikkhez sorolandó, a megfelelőt ki kell választani.

Vizsgálendő a helyi önkormányzati rendelet tekintetében:

1. Helyi korlátozás (az önkormányzati rendelet adott §-ában foglalt követelmény) szükséges-e, fenntartható-e?
2. Eltörölhető-e?
3. Enyhíthető-e?
4. Ha fenntartható a követelmény és a fenntartásáról döntenek, akkor indokolni kell !

Cél: az egyszerűbb szabályozási környezet.

Indokok az alábbiak lehetnek:

1. Hazai szabály fenntartható, mert konkrét közösségi indok van. (pl. 2006/12/EK irányelv a hulladékról 17. cikk 1.e.) pontja)
2. Hátrányos megkülönböztetés tilalmának, szükségesség, arányosság követelményének megfelel.
3. Közérdeken alapuló kényszerítő indok áll fenn.

Az indokok csak az irányelvben foglaltakon alapulhatnak. A jelentéstétellel egyidejűleg a helyi rendelet érintett §-ának szó szerinti szövegét is továbbítani kell az Európai Bizottság felé. Egy rendeleten belül az irányelv több cikkével való érintettség is lehetséges, melyeket külön-külön kérdőíven kell jelenteni. Jelenleg folyik az államigazgatási hivatal munkatársainak felkészítése a jelentéstételi kötelezettség végrehajtása érdekében. Azonban már előrevetíthető, hogy a jelentéstétellel egyidejűleg a helyi rendeletek érintett §-ának szó szerinti szövegét is elektronikus úton el kell juttatni az államigazgatási hivatal felé.

A helyi önkormányzati rendeletekkel kapcsolatos harmonizációs feladatok:

A belső piaci szolgáltatási irányelv hazai jogrendszerbe történő implementálása céljából kerettörvény készül. A kerettörvény kihirdetését követően a képviselő-testületek elé kell vinni az összes helyi önkormányzati rendeletet. A tervezett végrehajtási határidő: 2009. november 28. Ez a rendeletmódosítás elfogadásának utolsó napja.

A kerettörvény várhatóan konkrét felhatalmazást fog tartalmazni az önkormányzati rendeletek felülvizsgálata és a jelentéstételi kötelezettséghez történő adatszolgáltatásra kötelezést illetően. Azonban a kerettörvény elfogadását megelőzően is mód van arra, hogy azokat az önkormányzati rendeleteket, amelyek csak záradékolás céljából kerülnének a képviselőtestület elé, már most rendezésre kerüljenek.

Az irányelvvel érintett rendeleteket jogharmonizációs záradékkal kell ellátni, akkor is, ha az nem kerül módosításra és változatlan tartalommal marad hatályban. Ez esetben csak a záradék szövegével egészül ki a rendelet. Ezeket a rendeleteket csoportosítva, lehetséges egy önkormányzati rendelettel is záradékolni, amelyben felsorolásra kerülhetnek az érintett, de módosítást, kiegészítést, hatályon kívül helyezést nem igénylő önkormányzati rendeletek, melyeknek kizárólag jogharmonizációs záradékkal való ellátásuk indokolt.

Jogharmonizációs záradék minta:

„E rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

Az irányelvvel nem érintett rendeleteket – amelyek nem tartoznak az irányelv hatálya alá – nem kell záradékolni (pl. szociális rendelet, helyi adó rendelet).

A rendelettervezetek testületi ülés elé terjesztése előtt a kötelező véleményeztetési eljárásokat le kell folytatni, ezért már most célszerű a rendelet-tervezetek előkészítését megkezdeni.

Ha az önkormányzati rendeletben követelmény fenntartás várható azt indokolni kell. Ezekkel az önkormányzati rendeletekkel célszerű megvárni a kerettörvény hatályba lépését. Az indokolást a helyi önkormányzati rendelet „indokolás” részében, illetőleg az előterjesztésben kell szerepeltetni. A képviselő-testületnek az indokolást is meg kell ismernie, mivel a képviselő-testületnek, mint jogalkotónak kell megindokolnia a fenntartandó a követelményt. A helyi rendelet elfogadáskor hivatkozni kell az irányelvre. Javasolt a helyi rendelet bevezető részében a felhatalmazó rendelkezések között az irányelv címét, számát szerepeltetni, továbbá a várhatóan kiadásra kerülő kerettörvény felhatalmazó rendelkezését is.

Az országos végrehajtási ütemterv szerinti következő jelentéstételi kötelezettség határideje:

2009. június 30. lesz.

Ennél a jelentéstételnél már szerepelhetnek olyan rendeletek, amelyek záradékolásra kerültek. Tekintettel az előzetes véleményeztetési és egyeztetési eljárásokra a helyi rendeletalkotás előkészítése nem váraathat magára.

Készítette:

Dr. Balogh Zoltánné

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

Tájékoztató a többcélú kistérségi társulások és a helyi önkormányzatok döntéshozatali eljárásának egyes kérdéseiről

A helyi önkormányzatok által ellátott kötelező és önként vállalt feladatok tekintetében egyre gyakrabban fordul elő, hogy a feladatellátás megvalósítása a többcélú kistérségi társulások keretein belül valósul meg. Ezzel egyidejűleg folyamatosan nő azon területek száma, amelyeknél szükség van mind a többcélú kistérségi társulás társulási tanácsának, mind a települési önkormányzat képviselő-testületének döntésére. A döntési mechanizmusok sorrendjét illetően az alábbiakra kívánjuk felhívni a figyelmet.

A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény (Tkt.) 2. § (1) bekezdése állapítja meg azokat a feladatköröket, amelyeken belül a többcélú kistérségi társulás gyakorolhatja a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 9. § (3) bekezdése alapján a társulásra átruházott feladat- és hatásköröket. A társulásra átruházott feladatok ellátásával és az ehhez szükséges pénzügyi keretek felhasználásával kapcsolatos döntések meghozatala tekintetében érvényesül az a szabály, hogy az elsődleges döntéshozó a feladatellátást, illetőleg a hatáskört ténylegesen gyakorló szerv, adott esetben a többcélú kistérségi társulás társulási tanácsa. A feladatellátáshoz kapcsolódóan a társulás részére átadott pénzeszközök felhasználásáról a feladatot ellátó társulás társulási tanácsa határoz, ezt követően a társulási tanács által elfogadott határozat alapján a többcélú kistérségi társulásban részt vevő önkormányzatok a saját illetékességi területükre vonatkozólag döntést hoznak a társulás adott önkormányzatot érintő döntésének megerősítéséről.

Abban az esetben, ha az önkormányzati döntés a társulás döntésétől eltér, úgy lehetőség van az egységes álláspont kialakítása érdekében további egyeztetésre, illetőleg a határozat(ok) utólagos módosítására. Megjegyzendő azonban, hogy a társulás által gyakorolt feladatkör ellátása tekintetében a célzott szerv (pl. a társulás fenntartásában működő intézmény) a társulási tanács határozatában foglaltak megtartására köteles. Az érintett szerv tehát a feladatellátás teljesítése során a hatáskört gyakorló/fenntartó szerv döntése alapján köteles eljárni. Az önkormányzat pedig az aláírt társulási megállapodás alapján köteles a társulásban ellátott feladatok finanszírozását biztosítani.

A többcélú kistérségi társulás fenntartásában lévő szociális intézmények térítési díjainak megállapítására hasonlóképpen vonatkozik a döntéshozatali eljárás rendje. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 92/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi térítési díj meghatározásáról az intézmény fenntartója dönt. A döntés joga tehát az intézmény fenntartóját, adott esetben a többcélú kistérségi társulás társulási tanácsát illeti meg. Mivel a társulási tanács rendeletet nem alkothat, a térítési díjakat és a szabályozás kereteit nem rendeletben, hanem határozatában rögzíti. A társulási tanács döntését követően, a tanács által elfogadott határozat alapján a többcélú kistérségi társulásban részt vevő önkormányzatok a saját illetékességi területükre vonatkozólag alkotják meg rendeleteiket a térítési díjakról.

A társulási döntés megalapozottsága, valamint az egységes álláspont kialakítása érdekében célszerű a döntéshozatalt megelőzően egyeztetést lefolytatni a társulás és a tagönkormányzatok között, melynek keretében már sor kerülhet az esetlegesen felmerülő problémák kiküszöbölésére. Amennyiben az érintettek a döntéshozatal illetve az azt megelőző egyeztetési eljárás menetének írásban való rögzítését indokoltnak tartják, úgy az eljárási

lépésekről külön, vagy a társulási megállapodás keretében megállapodhatnak, célszerű azonban az eljárás menetét a társulás szervezeti és működési szabályzatában is rögzíteni.

Készítette:

Dr. Csongrádi Helga

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

Távhőszolgáltatással kapcsolatos Alkotmánybírósági döntések

A Magyar Közlöny 2009. évi 23. számában jelent meg az Alkotmánybíróság 21/2009. (II. 26.) AB és 22/2009. (II. 26.) AB határozata, melyek a távhőszolgáltatás önkormányzati szabályozásával - annak kötelező igénybevételével - kapcsolatos rendelkezéseket érintenek.

Az indítvánnyal támadott önkormányzati rendeletek az adott településen a meghatározott távhőszolgáltatással ellátott területeken elrendelték a távhőszolgáltatás kötelező igénybevételét, illetve megtiltották a távhőszolgáltatással ellátott épületeknél a távhőszolgáltatási rendszerről történő leválást.

Az Alkotmánybíróság határozatában kifejtette, hogy a távhőszolgáltatás biztosítása olyan helyi közfeladat, amely törvényi szabályozás alatt áll. Erre tekintettel az önkormányzat rendeletalkotási szabadsága korlátozott, a képviselő-testületet csak a törvény - a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (Tszt.) - felhatalmazása alapján, a törvényi keretek között illeti meg a szabályozás joga.

A települési önkormányzat rendeletalkotási hatáskörébe tartozó szabályozási tárgyköröket a Tszt. 6. § (2) bekezdése, valamint 52. § (2) bekezdése határozza meg, a 60. § (3) bekezdése kifejezetten kimondja azt is, hogy a képviselő-testület e szabályok keretei között alkot rendeletet.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tszt. rendeletalkotási felhatalmazást tartalmazó rendelkezései alapján a képviselő-testületnek arra nincs felhatalmazása, hogy rendeletében kötelezővé tegye a távhőszolgáltatás igénybevételét és megtiltsa a közüzemi szerződés felmondását.

A távhőszolgáltatás természetes monopolhelyzetet élvező szolgáltatás, ezért szabályozásában kitüntetett szerepe van a fogyasztók védelmének. Ennek egyik fontos eleme a szolgáltatás igénybevevőjének az a joga, hogy a közüzemi szerződést felmondhatja. A Tszt. a felhasználó jogaként szabályozza az általános közüzemi szerződés felmondását, azzal, hogy a Tszt. 38. §-a részletesen szabályozza a felmondás feltételeit, ezzel biztosítva azt, hogy a szerződés felmondása más felhasználók jogait ne korlátozza, azok tulajdonában kárt ne okozzon, illetőleg ne veszélyeztesse a szolgáltatói és felhasználói rendszer zavartalan működését. Ugyanezen § lehetőséget ad a törvényi feltételek betartása mellett, a távhővel ellátott épületben, épületrészben a távhőszolgáltatás igénybevételének megszüntetésére is.

A kifejtettek alapján az önkormányzati rendeletek érintett szakaszai ellentétesek a magasabb szintű jogszabállyal, ezáltal sértik az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését, ezért azokat az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

Készítette:

Dr. Emhő Zsuzsanna

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentéséről az OBH 6058/2008. számú ügyben

A fenti ügyben a panaszos azért fordult az állampolgári jogok országgyűlési biztosához, mert sérelmezte, hogy Szerencs Város önkormányzati adóhatósága édesanyját kommunális adó megfizetésére kötelezte, annak ellenére, hogy édesanyja 77. életévét betöltötte, noha a vonatkozó helyi adórendelet értelmében – életkora alapján – adómentességre lenne jogosult. A polgármesteri hivatalnak ugyanakkor tudomása volt édesanyja életkoráról.

Az országgyűlési biztos a panaszos beadványa, valamint a megkeresésre adott jegyzői válasz alapján megállapította, hogy az adóhatóság az adókötelezettséget Szerencs Város belterületén található ingatlan haszonélvezeti jogára alapozta, figyelemmel a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) 12.§ (1) bekezdésében foglaltakra.

Szerencs Város jegyzője arról tájékoztatta az országgyűlési biztost, hogy a helyi szabályozás 2004-től jövedelemtől függetlenül adómentességet biztosít a 70 éven felüli egyedülálló személyek, valamint azon házaspárok részére, akik átlagéletkora a 70 évet meghaladta. A rendelet szerint az adómentesség az adózó kérelme alapján állapítható meg és csak egy évre vonatkozik. A jegyző hangsúlyozta, hogy a 70 éven felüli adózók esetén az adóhatóság az önkormányzati rendelet alapján a jövedelmet nem vizsgálja, ugyanakkor előírja, hogy az időskorú adóalanyoknak a mentességet évente kérniük kell, mert az önkormányzat a város polgáraitra kívánja bízni, hogy az adó megfizetését tudják-e vállalni vagy sem.

Az országgyűlési biztos vizsgálata elsősorban arra irányult, hogy az adókiivetés keretében történő adómegállapítás és bevallás, valamint ezek ellenőrzése során miként érvényesül a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság követelménye. Ennek keretében több alkotmánybírósági határozatban foglalt megállapításra felhívta a figyelmet.

Az országgyűlési biztos kiemelte, hogy a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. (9/1992.(I.30.) AB határozat) Ez alapján kifejtette, hogy az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet. (75/1995. (XI.21.) AB határozat)

Az országgyűlési biztos hangsúlyozta, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Majd utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. (6/1998. (III. 11.) AB határozat, 14/2004. (V. 7.) AB határozat) Arra

is rámutatott, hogy jogbizonytalanságot teremt, ha a közigazgatási szerv az állampolgárokat túlbuzgóságból vagy a jogszabály hibás értelmezéséből eredő indokolatlan zaklatásnak teszi ki. (49/1995. (VI. 30.) AB határozat)

Ezt követően az országgyűlési biztos azt vizsgálta meg, hogy a hatályos törvényi rendelkezésekkel összhangban van-e az a helyi szabályozás, amely az életkor alapján járó adómentesség igénybe vételének feltételül szabja, hogy az adózó életkorát minden évben bejelentve a mentesség biztosítását kérni köteles. Ennek keretében áttekintette a Htv. azon rendelkezését, mely meghatározza az önkormányzat adómegállapítási jogának terjedelmét, továbbá a Htv. kommunális adókötelezettséggel kapcsolatos, illetve az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) vonatkozó szabályait.

Ezek alapján az országgyűlési biztos kifejtette, hogy az Art. 125. § (2) bekezdése szerint az adóhatóság állapítja meg – a vállalkozók kommunális adója, a helyi iparüzési adó és az adóbeszedéssel megállapított idegenforgalmi adó kivételével – a helyi adókat (kivetéses adózás). Az Art. 125. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy, az adókimetetés, és kiszabás az adózó bevallása, bejelentése, illetőleg adatszolgáltatás alapján történik. A szóban forgó esetben a kommunális adó kivetéséhez az volt szükséges, hogy az adózó bevallást nyújtson be az adóhatósághoz.

Azt Art. 125. § (5) bekezdése szerint az adóhatóság a fizetendő adóról, az adófizetés módjáról és idejéről, továbbá – ha törvény előírja – az adóalapról, az adómentességről vagy adókedvezményről a bevallás (bejelentés) adatai alapján határoz.

Az adómegállapítás ezen szabályait arra figyelemmel kell értelmezni, hogy Art. 32. § (2) bekezdése szerint, ha a helyi adót nem az adózó állapítja meg – vagyis az adó megállapítása kivetéssel történik – az adókötelezettség keletkezését (változását) követő 15 napon belül kell az adózónak adóbevallást tennie. A 32. § (3) bekezdése ugyanakkor azt is rögzíti, hogy nem kell újabb adóbevallást tenni a (2) bekezdésben foglalt esetben mindaddig, ameddig a helyi adót (adókötelezettséget) érintő változás nem következett be.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy az önkormányzat felhatalmazása a részletszabályok meghatározására nem korlátlan, annak a Htv. és az Art. keretei között kell maradnia.

Az adózó a bevallásban közli mindazon tényeket, körülményeket az adóhatósággal, amelyek az adóalany, az adótárgy, az adóalap, az adómentesség és az adókedvezmény megállapításához szükségesek. Az Art. hivatkozott rendelkezései szerint, ha e tényekben, körülményekben változás nem áll be, nem kell évente új bevallást benyújtani. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzat – semmilyen egyéb szempontra figyelemmel – nem teheti az adómentesség megadását attól függővé, hogy az adózó évente bejelentette-e, illetve kérte-e újra és újra az adómentességet.

Az országgyűlési biztos rámutatott arra, hogy az adótényállás elemei (az adóalany, az adótárgy, az adóalap, az adómérték, az adómentesség és az adókedvezmény) normatív fogalmak. Ebből következően az adómentességek és kedvezmények megadása nem tehető valamely külön eljárási kötelezettség teljesítésétől függővé, vagyis ezek igénybe vételére az adóalany joga van, ha annak anyagi feltételeit teljesíti, így a szóban forgó ügyben az önkormányzat rendeletében meghatározott életkort teljesíti.

Az országgyűlési biztos arra is felhívta a figyelmet, hogy az adóeljárás során teljesítendő kötelezettségek és az adózó jogai teljes mértékben függetlenek az adózók szándékaitól, e jogok, illetve kötelezettségek érvényesülését nem befolyásolhatja, hogy az érintett adózók többletbefizetéssel hozzá kívánnak-e járulni településük költségvetési bevételeinek növeléséhez. Erre az adózáson kívül is lehetőségük van. A saját település működéséért,

fejlődésért érzett állampolgári felelősséget nem szabad összekeverni az adójogi kötelezettséggel és az azzal összefüggő adózói jogokkal.

Mindezekre tekintettel az országgyűlési biztos, megállapította, hogy az a helyi szabályozás, amely évente megismétlendő bejelentéshez, kérelem előterjesztéséhez köti az életkor alapján járó adókedvezmény biztosítását nem egyeztethető össze az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény rendelkezéseivel, és mint magasabb rendű jogszabállyal – törvénnyel – ellentétes tartalmú önkormányzati rendelet a jogállamiság elve érvényesülésének közvetlen sérelmét okozza.

Kifejtette továbbá, hogy az adózók tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogát is sérti az az adóztatási gyakorlat, amely az adómentesség igénybe vételéhez feltételül szabja az életkor – köztudottan egy irányba változó – igazolását is.

A jelentésben foglalt megállapítások, az alkotmányos joggal összefüggő feltárt visszasságok okán, azok orvoslása, jövőbeni elkerülése érdekében az országgyűlési biztos kezdeményezte az adófizetési kötelezettséget előíró határozat visszavonását és a befizetett adó törvényes kamattal növelt összegének visszatérítését; továbbá, a helyi rendelet vonatkozó szabályának hatályon kívül helyezését.

A hivatkozott ombudsmanni jelentés tartalma megtalálható az Országgyűlési Biztos Hivatala honlapján (www.ombudsman.hu).

Készítette:

Dr. Neparáczki Nándor

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

Tájékoztató a közfeladat-ellátási kötelezettség ellátásának új szabályozásáról

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény (a továbbiakban: Jogállási tv.) külön törvényben rögzíti a költségvetési szervek jogállására, létrehozására, nyilvántartására, tevékenységére, irányítására és felügyeletére, átsorolására, átalakítására és megszüntetésére, valamint az egyes típusaira vonatkozó rendelkezéseket. A Jogállási tv. a fentiekén túl több ponton módosította az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) egyes előírásait.

Az Áht. előírásai elsősorban a költségvetési szervek működése és gazdálkodása (Áht. VII. fejezet), illetve a közfeladatok gazdálkodó szervezetben való részvétellel történő ellátása (Áht. VII/A. fejezet), továbbá az államháztartási kontroll (Áht. XIII. fejezet) vonatkozásában módosultak.

Ezúton kívánjuk felhívni a Tisztelt Jegyző Kollégák figyelmét az alábbiakban részletezett határidők fokozott betartására és a vonatkozó hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő szükséges intézkedések megtételére.

A Jogállási tv. záró rendelkezése értelmében a törvény hatályba lépésének általános időpontja 2009. január 1. napja. Fontos kiemelni azonban, hogy a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – tekintettel a jogbiztonság, valamint a megfelelő felkészülési idő, a zökkenőmentes átmenet és a végrehajtás biztonsága követelményére – csak a következő költségvetési évtől, 2010-től kezdődően rendeli a törvény alkalmazni (Jogállási tv. 44. § (1)-(3) bekezdései).

A 2009. január 1. és 2009. június 1. napja közötti időszak egy átmeneti időszakot jelent a költségvetési szervek számára, amely időtartam alatt a költségvetési szervek alapító (irányító) szervei - a megváltozott jogszabályi környezet alapján - **2009. május 15. napjáig** kötelesek felülvizsgálni a feladatellátó szervezetrendszer (a közfeladat ellátásának módját), és kötelesek a törvény alkalmazásához szükséges intézkedéseket megtenni, rendezni a szervek jogállását, azaz a költségvetési szerveket a Jogállási tv. 15-16. §-ai szerinti típusokba besorolni, az alapító okiratokat módosítani. A Jogállási tv. a költségvetési szervek két típusát különbözteti meg: az ún. közhatalmi költségvetési szerv definícióját a törvény 15. § (1) bekezdése határozza meg, míg az ún. közszolgáltató költségvetési szerv tekintetében a 16. § ad iránymutatást.

Az említett felülvizsgálati kötelezettség kiterjed (az eddig tipikusan „kiszervezett” tevékenységet végző és vagyonnevelésükbe, illetve tulajdonosi jogkörükbe tartozó) gazdálkodó szervezetekre (cégekre) is - alkalmasint adva indokolt esetben a „visszaszervezésekre”. A felülvizsgálatot követően a 2010. évi költségvetés tervezése és végrehajtása, valamint a gazdálkodás már az új jogállásoknak, szervezeti formáknak megfelelően történhet. Ez a felülvizsgálat nem jelent feltétlenül minden költségvetési szerv vonatkozásában átalakítási vagy átszervezési kötelezettséget, hanem csak abban az esetben, ha a megváltozott jogszabályi feltételek alapján az indokoltá válik. Az új kategóriákba történő besorolásnak **2009. június 1-jéig** azonban minden költségvetési szerv vonatkozásában meg kell történnie (Jogállási tv. 44. § (59)-(6) bekezdései).

A Jogállási tv. hatálybalépésekor már bejegyzett, működő, közhatalmi és közszolgáltató tevékenység végzésére is felhatalmazott költségvetési szervet a Jogállási tv. 15-16. §-ai alapján aszerint kell besorolni, hogy mi volt a szerv létrehozásának alapvető céljaként meghatározott feladat, alaptevékenység, illetve milyen jellegű alaptevékenységek meghatározóak, elhagyhatatlanok a szerv létezése szempontjából (Jogállási tv. 44. § (6) bekezdés).

Itt kívánjuk felhívni a figyelmet, hogy a Jogállási tv. 17. §-a **új rendeletalkotási felhatalmazást** tartalmaz a helyi önkormányzatok számára. Eszerint önkormányzati rendelet közhatalmi költségvetési szervet a szakmai alapfeladatoként meghatározott 15. § szerinti közhatalmi tevékenységen túl, kiegészítő jelleggel, közszolgáltatás végzésére is feljogosíthat. A rendeletalkotás módja vonatkozásában a jogszabály nem ad iránymutatást, így mind önálló rendelet megalkotása, mind egy már hatályban lévő rendelet (pl. szervezeti és működési szabályzat, amelyben jellemzően külön fejezet/cím szól a polgármesteri hivatalokról) megfelelő módosítása jogszerű megoldást jelent. Fontos kiemelni, hogy a rendeletalkotásnak/rendeletmódosításnak összhangban kell lennie az érintett közhatalmi költségvetési szerv alapító okiratában foglaltakkal.

A főszabállyal megegyező határidővel kell rendezni az e törvény hatálybalépésekor már működő, de még be nem jegyzett, illetve alapító okirattal nem rendelkező (jogbizonytalan státuszú) költségvetési szervek jogállását is. Csak az Áht. 66. §-a szerinti költségvetési

szervek (önkormányzati - polgármesteri, főpolgármesteri, körjegyzőségi stb. - hivatalok vonatkozásában állapít meg a törvény eltérő – későbbi – határidőt. Ezen a költségvetési szervek számára **2009. október 1.** napjában rögzíti a Jogállási tv. a határidőt. A nyilvántartásba be nem jegyzett költségvetési szervek – a hivatkozott Áht. 66. §-a szerinti szervek kivételével – 2010. január 1. napján a Jogállási tv. erejénél fogva megszűnnek azzal, hogy általános jogutódjuk az irányító (ennek hiányában alapító) szervük lesz (Jogállási tv. 44. § (7) bekezdés).

A közfeladat ellátásának módját érintő felülvizsgálat során **az alapító szerv dönthet úgy is, hogy a közfeladat ellátásáról nem költségvetési szerv által történő feladatvégzéssel kíván gondoskodni.** Az Áht. módosítása következtében külön fejezet tartalmazza a különböző gazdálkodó szervezetekre vonatkozó rendelkezéseket. Kiemelendő, hogy az önkormányzati vagyron tekintetében az Alkotmány és helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) általános jellegű előírásokat határoz meg, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ebben a körben az Áht. olyan speciális rendelkezéseket rögzít, amelyek fő szempontként érvényesítik a közpénzek felhasználásának, a közvagyon hasznosításának ésszerűségét, hatékonyságát, átláthatóságát, valamint a közfeladatok eredményes, kiszámítható és biztonságos ellátását.

Az Áht. 100/K. § (1) bekezdése részletesen meghatározza azokat általános előfeltételeket, amelyek együttes fennállása esetén jogszabályban meghatározott közfeladat állami tulajdonú (állami részesedéssel működő) gazdálkodó szervezet által ellátható. Mivel közhatalom gyakorlása nem történhet (vagy csak törvényi kivétellel) gazdálkodó szervezetként, ezért ilyen megoldás a közszolgáltatások ellátása körében merülhet fel. E § nem határolja be az állami-önkormányzati tulajdon, a közvagyon mértékét (arányát) az adott gazdálkodó szervezetben, hasonlóképpen minimális tulajdoni arány sem kerül előírásra, meghagyva a mozgásteret e körben.

Az Áht. 100/O. §-a lehetővé teszi, hogy **a költségvetési szerv alapítására jogosult szerv – közszolgáltatás ellátása céljából – külön törvény vagy önkormányzati rendelet alapján gazdálkodó szervezetet alapítson.** Főszabály tehát, hogy a költségvetési szerv által ellátott közszolgáltatás gazdálkodó szervezet útján való ellátásánál, hogy törvényi szinten (tipikusan az adott közszolgáltatásról szóló szakmai, ágazati törvényben) vagy (a szervezeti megoldási módokban és az önkormányzati vagyonnal való rendelkezésben nagyobb autonómiával rendelkező helyi önkormányzat esetén) helyi önkormányzati rendeletben kell lehetővé tenni.

E törvény (önkormányzati rendelet) alapján lehetséges továbbá ugyanazon közszolgáltatást végző költségvetési szerv - a gazdálkodó szervezet alapításával összehangoltan történő - megszüntetése is. Az így létrejövő gazdálkodó szervezet (a továbbiakban: utódszervezet) alapítására és működésére a Polgári Törvénykönyvben, a gazdasági társaságokról szóló törvényben, az állami vagyronról szóló törvényben, továbbá e fejezetben foglaltak, a költségvetési szerv megszűnése tekintetében pedig Jogállási tv.-ben foglaltak - az Áht. 100/O. §-ában foglalt eltérésekkel - alkalmazandók. Akként valósítható meg a közfeladat költségvetési szervtől gazdálkodó szervezetnek történő átadása, hogy az elődszervezet megszüntetése összehangolt az utódszervezet létrehozásával, és a közfeladat ellátásának folyamatossága biztosított; az új gazdálkodó szervezet a költségvetési szerv megszűnésének napját követő nappal megkezdheti (folytathatja) a közfeladat-ellátást. Állami, önkormányzati vagyron feletti rendelkezés csak kivételesen - külön törvény, illetve önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint - haladhatja meg a vagyonkezelői jogot, és kivételesen kerülhet a közvagyon gazdálkodó szervezet tulajdonába.

Az Áht. 100/P. §-a értelmében lehetséges a közfeladat ellátásának költségvetési szervről gazdálkodó szervezetre történő átszállása mellett azzal ellentétes irányú ún. „visszaszervezése”, azaz a **gazdálkodó szervezet által ellátott közfeladat költségvetési szervnek történő átadása.**

A „visszaszervezés” végrehajtása során is fontos kritérium, hogy a közfeladat-ellátás folyamatos, annak átadása-átvétele zökkenőmentes legyen, fennakadás nélkül történjen. Ezért elengedhetetlen, hogy a létrejövő vagy újonnan kijelölt költségvetési szerv a gazdálkodó szervezet közfeladat-ellátó tevékenységének megszűnésétől rögtön biztosítani tudja a további ellátást. A jogutód nélküli megszüntetés formája cég esetében a végelszámolás, azonban a közfeladat-ellátás tekintetében tulajdonképpen jogutódlás következik be, vagyis a jogutód nélküli megszüntetés elve valójában megtörik az állami-önkormányzati cég közfeladat-átadása esetén. A jobbiztonság követelménye alapján lényeges rendezni, hogy hogyan alakul a gazdálkodó szervezetnél foglalkoztatottak sorsa, megszűnik, vagy ugyanolyan, esetleg más keretek között kerül sor a továbbfoglalkoztatásra.

A közfeladat-ellátás biztonsága miatt, a zökkenőmentes átadás érdekében teszi lehetővé az Áht., hogy megfelelő előkészületek történjenek a lényeges kérdésekben. Így a megszüntetésre irányuló jogi procedúra megindítását közvetlenül követően a közfeladat átadásával kapcsolatosan szerződést köthet a gazdálkodó szervezet az átvevő költségvetési szervvel a szükséges források átadásáról, szerződésből eredő vagyoni jogok és kötelezettségek átruházásáról, valamint a gazdálkodó szervezet által kötött szerződésbe történő belépésről, azzal a céllal, hogy gördülékenyebbé váljon a közfeladat-ellátásának átvétele, a közszolgáltatások nyújtása. E körben lehetőséget ad e § arra, hogy az említett költségvetési szerv különféle - a gazdálkodó szervezet megszűnésével összefüggő - közterhek megfizetéséért kezességet vállalhasson, vagy azokat átvállalhassa (pl. általános forgalmi adó). E megállapodások feltétele a költségvetési szerv irányító szervének engedélye. Előfordulhat az is, hogy a közfeladatot ellátó gazdálkodó szervezet már fizetéképtelen állapotba kerül. Erre az esetre az Áht. az általános (felszámolási) szabályok alkalmazását írja elő. Azon jogviszonyok esetében, amelyeknél törvényileg kizárt, vagy feltételekhez kötött, hogy a költségvetési szerv alanyuk legyen (pl. hitelszerződés), a felszámolás során kötelezően rendelkezni kell.

Készítette:

Dr. Pintér Anita

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

A dohányzásra vonatkozó szabályok szigorítása önkormányzati rendeletben

Az Országgyűlés által megalkotott a nem dohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló **1999. évi XLII. törvény** (továbbiakban: Ndv.tv.) megalkotásának elsődleges célja volt a nemdohányzók védelme a dohányzás egészségkárosító hatásaival szemben, továbbá az egészséges környezethez fűződő alkotmányos alapjog érvényesülésének elősegítése.

Az Ndv. tv. által meghatározott alapelvekből kiindulva egyre több önkormányzat szigorítja a közterületen való dohányzást. Az önkormányzatok dohányzás korlátozására, illetőleg

tilalmazására önkormányzati rendeletet alkotnak. Így a Dél-alföldi régióban is egyre több települési önkormányzat élt a törvényi keretek között az önkormányzatokról szóló **1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) 16.§ (1)** bekezdéséből eredő rendeletalkotási jogával.

E témakörben a rendeletalkotási jogkör azonban **nem korlátlan**, mivel a mindenkor hatályos jogszabályokba nem ütközhet.

Az önkormányzati rendeletek *elsődlegesen* a közterületeken, illetve a játszótereken korlátozza, illetve tilalmazza a dohányzást.

Közterületen való dohányzás szigorítása esetén figyelemmel kell lenni az Ndv. tv. 2.§ (3) bekezdés b) pontjára, amely tartalmaz egy megengedő szabályt. Eszerint nem korlátozható a dohányzás a dohánytermék kereskedelmi bemutatója, vagy egyéb okból történő fogyasztása céljából létrejött *rendezvényeken*, feltéve, ha annak megrendezését tűzvédelmi előírás és az Ndv. tv-ben meghatározott más rendelkezés azt nem tiltja. Az Ndv. tv. értelmező rendelkezésében megfogalmazza rendezvény fogalmát: „*a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, valamint gazdasági, kulturális, - nem szabadidős jellegű - sport, egyházi, érdekvédelmi céllal, legalább három személy egyidejű jelenlétével létrejött szervezett összejövetel, illetve esemény*”.

E szabályok figyelembe vételével önkormányzati rendelet által meghatározott dohányzás korlátozásának és tilalmazásának hatálya nem terjedhet ki a közterületen egyéb okból történő fogyasztás céljából létrejött, szervezett rendezvényre. Ilyen esetben a hatályos jogszabályokat kell alkalmazni, konkrétan az Ndv. tv megengedő szabályát.

Játszóterek esetén önkormányzati rendelet **korlátozhatja és meg is tilthatja annak teljes területén a dohányzást**. Hiszen a játszótér fogalmából, illetve annak funkciójából kiindulva elmondható, hogy *egy speciális közterület*. Így a játszóterek esetében az Ndv. tv. 2.§ (3) bekezdésének b) pontjának megengedő szabálya nem alkalmazandó, mivel a játszótér rendeltetéséből következően azon olyan rendezvény, amely az Ndv. tv. szerinti dohánytermék kereskedelmi bemutatója, vagy fogyasztás céljából létrejött rendezvény nem szervezhető.

A **közüntézményekben** való dohányzás korlátozásáról, illetve tilalmazásáról az önkormányzat **nem alkothat rendeletet**, hiszen azt az Ndv. tv. szabályozza.

A közforgalmi intézmény az Ndv. tv. szerint egy tágabb fogalom, amely maga foglalja a közintézményeket is. A közintézmény funkcióját tekintve közfeladatot ellátó intézmény. Mint ilyenre maga az Ndv. tv. fogalmaz meg korlátozást. A szabályozás a **dohányzási korlátozással** érintett helyiségekben az arra kijelölt helyeken engedi meg a dohányzást, ezen általános szabály alól kivételt enged. Az életkoruknál, egészségi állapotuknál vagy igénybevett szolgáltatás jellegénél fogva különös védelmet igénylő személyek érdekében egyes helyeken –a dohányzóhelyek kijelölésének tilalmával –a **törvény teljesen megtiltja a dohányzást**.

A dohányzási korlátozás, tilalom megsértésére központi jogszabály, szabálysértési tényállást nem tartalmaz, tehát a képviselő-testület a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 1.§ (1) bekezdése alapján önkormányzati rendeletben *szabálysértéssé* minősíthet olyan magatartást, amely a dohányzás korlátozása vagy tilalma ellen irányul. Az önkormányzati rendeletben foglaltak megsértőjével szemben *szabálysértési pénzbírság* szabható ki.

Az Ndv.tv. 7.§-a alapján egészségvédelmi bírság szabható ki a törvényben foglaltak megszegőjével szemben. Az egészségvédelmi bírság önállóan és más jogszabályban meghatározott jogkövetkezésménnyel, így szabálysértési bírsággal együtt is alkalmazható.

Készítette:

Dr. Boldoczki Krisztina

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Főosztály

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 2009. január 1-jétől bekövetkezett változásairól II.

A Hivatali Tájékoztató előző számában összefoglaltuk a Kjt. 2009. január 1. napjától bekövetkezett változásai közül a pályázati eljárással, valamint a magasabb vezetői, vezetői kinevezésekkel és megbízásokkal kapcsolatos főbb módosításokat, bemutatva a törvény és az egyes ágazatokat érintő új szabályokat.

A mostani cikkben szeretnénk egyfajta gyakorlati útmutatót adni a változások alkalmazásához, előre bocsátva, hogy az egyes jogértelmezési kérdések a szerző szakmai álláspontját tükrözik.

Ezúton is felhívjuk a figyelmet az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI.17.) AB számú határozatának rendelkezéseire, mely szerint a szakmai vélemények jogi kötelező erővel nem bírnak, ezért azok nem használhatóak fel bírósági, vagy más hatósági eljárás során.

3. Átmeneti rendelkezések, munkáltatói feladatok

3.1. A Kjt. módosítása (a jogviszony létesítésére vonatkozó feltételek megváltozása ellenére) nem eredményezi a 2009. január 1. előtt keletkezett közalkalmazotti jogviszonyok érvénytelenségét.

3.2. A Kjt. módosítása nem érinti a 2009. január 1-ét megelőzően határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyról történő megállapodást annak módosítás nélküli lejárta időpontjáig.

3.3. Az átmeneti rendelkezésekről a 2008. évi CX. törvény 12. § (15) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

Ha a közalkalmazott magasabb vezetői, illetve vezetői megbízása e törvény erejénél fogva magasabb vezetői vagy vezetői munkakörre alakul át,

- a határozatlan, ill. határozott idejű megbízásokat határozatlan időre szóló magasabb vezetői vagy vezetői munkakörre szóló kinevezésnek kell tekinteni,
- ha a vezetői feladatok határozott időre szóló ellátását törvény írja elő, úgy határozott idejű kinevezésnek kell tekinteni”, de a határozott idő lejárta előtt másik munkakört kell számára felajánlani (a Kjt. 30/A.§-a alkalmazásával). Ha nincs felajánlható munkakör vagy az érintett azt nem fogadja el, úgy jogviszonyát felmentéssel meg kell szüntetni (alkalmazva a Kjt. 37. § (9) bekezdését).

A magasabb vezetői kinevezések, megbízások tekintetében tehát 2009. január 1. naptól lényeges változás következett. A magasabb vezetői feladatok a közalkalmazotti jogviszony keretében kinevezéssel, vagy megbízással egyaránt elláthatók. A szétválasztás lényege, hogy a kinevezett vezető esetében a kinevezés kizárólag a vezetői feladatok ellátására vonatkozik, míg a megbízás esetén az érintett közalkalmazottak a vezetői feladatokat az alapkinevezésük szerinti szakmai feladatok ellátása mellett látják el.

Magasabb vezetői, vezetői megbízás csak annak adható, aki közalkalmazotti jogviszonyban áll, a vezetői munka ez esetben elkülönül a vezetői feladatok ellátásától. A vezető beosztással járó feladatokat nem szabad a kinevezésben munkaköri feladatként megjeleníteni. A megbízás megszűnése sem fogja automatikusan érinteni a jogviszonyt, azaz a közalkalmazotti jogviszony a megbízás megszűnését követően továbbra is fennmarad, annak megszüntetéséhez külön intézkedésre van szükség, a közalkalmazottat eredeti munkakörében tovább kell foglalkoztatni. (Ha azonban a közalkalmazotti jogviszony megszűnik, ez automatikusan megszünteti a megbízást is.) A megbízás esetén tehát a vezetői munka elkülönül a munkaköri leírás szerinti feladatok ellátásától, és az irányítási, vezetési,

ellenőrzési feladatok ellátását jelenti, amely feladatok megnevezését a vezetői megbízásnak kell külön tartalmaznia. A megbízást és annak elfogadását a feleknek írásba kell foglalniuk. A dokumentumból egyértelműen ki kell, hogy tűnjön a megbízás tartalma, időintervalluma, a közalkalmazott elfogadó nyilatkozata és a feleknek azt aláírásukkal is el kell látniuk.

Magasabb vezetői, vezetői munkakör esetén a közalkalmazotti jogviszony a kinevezéssel jön létre, vagy ha a leendő vezető már közalkalmazotti jogviszonyban áll a munkáltatóval, akkor kinevezésének módosításával jön létre. Ez esetben a kinevezésben, vagy annak módosításában szükséges a vezetői beosztást, feladatokat munkaköri feladatként megjeleníteni, az alakszerűséget illetően a kinevezés általános tartalmi elemeit kell alkalmazni.

A Kjt. 23. §-a nem mondja ki sem a kinevezett, sem a megbízott vezető alkalmazásának primátusát. Azt, hogy mely ágazatban, intézményben melyik alkalmazási módot kell alkalmazni a Kjt. végrehajtására kiadott végrehajtási rendeletek határozzák meg, illetve ilyen szabályozás hiányában – álláspontom szerint - a munkáltató (fenntartó) dönti el. (A Kjt. 23. § (2) bekezdése mondja ki, hogy „a magasabb vezető, valamint a vezető munkaköröket, illetve megbízásokat a végrehajtási rendelet határozza meg”). Azokban az esetekben tehát, amikor végrehajtási rendelet valamely alkalmazási módot előírja, akkor azt kell alkalmazni (az arra az ágazatra vonatkozó időtartam és az alapító okiratban meghatározott időtartam egyidejű alkalmazásával), azokban az ágazatokban pedig, amelyek esetében a végrehajtási rendelet nem tartalmaz ilyen előírást – szakmai véleményem szerint - a munkáltató jogosult eldönteni, hogy kinevezéssel vagy megbízással tölti-e be az adott pozíciót. (Ez sok körülmény függvénye lehet, így függhet a munka jellegétől, volumenétől, a foglalkoztatottak számától, stb.).

3.3.1. A **közoktatási ágazatban** 2008. december 31-ig a magasabb vezető beosztás ellátására való megbízás legalább 5 és legfeljebb 10 évre volt adható. A januártól hatályos rendelkezések szerint ez a rendelkezés továbbra is fennáll, így azok esetében, akik 2009. januárja előtt is magasabb vezetőnek minősültek (főszabályként a helyi önkormányzat képviselő-testülete által kinevezett intézményvezetők) teendő nincs.

A végrehajtási rendelet konkrétan meghatározza azokat a munkaköröket, amelyekben magasabb vezetői vagy vezetői kinevezésnek van helye, és meghatározza azokat, amelyek megbízással tölthetők be. A munkakörre történő kinevezések határozatlan időtartamúak, míg a megbízások időtartama legalább 5, és legfeljebb 10 év lehet.

Magasabb vezetői munkakörök, kinevezéssel betöltendőek:

- önálló központi műhelyvezető (határozatlan idő, munkáltató a képviselő-testület)
- önálló központi műhelyvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- gazdasági intézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- ügyviteli intézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- műszaki intézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- személyzet intézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

Vezetői munkakörök, kinevezéssel betöltendőek:

- Gazdasági vezető (határozatlan idő, munkáltató a polgármester)
- Ügyviteli vezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- Műszaki vezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

- Személyzeti vezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

Magasabb vezetői megbízások köre:

- Önálló óvodavezető, önálló intézmény igazgatója (határozott idő, munkáltató a képviselő-testület)
- Főigazgató (határozott idő, munkáltató a képviselő-testület)
- Tagóvoda vezető, tagintézmény igazgatója (határozott idő, munkáltató az intézményvezető)
- Intézményegység vezető (határozott idő, munkáltató az intézményvezető)
- Intézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

Vezetői megbízások köre:

- tagintézmény-vezető (határozott idő, munkáltató az intézményvezető)
- intézményegységvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- tagintézményvezető-helyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- tagozatvezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- gyakorlati oktatás-vezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- gyakorlati oktatás-vezetőhelyettes (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- gyakorlóhely-vezető (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

3.3.2. Az **egészségügyi ágazatban** korábban legfeljebb 5 évre volt adható a magasabb vezetői megbízás (ez az intézményvezetői megbízás volt). A jelenleg hatályos rendelkezések szerint magasabb vezetői megbízásnak minősül az intézményvezetésre adott megbízás, valamint orvos-igazgatói, és ápolási igazgatói megbízás. Magasabb vezetői beosztásnak minősül továbbá a gazdasági igazgatói (gazdasági vezetői) feladatok ellátása, amelynek ellátására azonban munkakört kell létesíteni, azaz a gazdasági vezető kinevezett magasabb vezető.

A korábban 5 évre megbízott magasabb vezetők és vezetők esetében tehát a törvény erejénél fogva a határozott időre szóló megbízás határozatlan idejű megbízássá alakul, figyelemmel arra, hogy a vonatkozó ágazati jogszabály az időtartamra vonatkozó speciális szabályt nem tartalmaz, így a Kjt szerinti főszabályt kell alkalmazni. Azon közalkalmazottak esetében, akik korábban nem minősültek magasabb vezetőnek (orvosi-igazgató, ápolási-igazgató) az időtartamon túl abban is változott a szabályozás, hogy vezető helyett magasabb vezetői megbízással rendelkeznek.

Lényeges változás a gazdasági vezető tekintetében jelenik meg, akinek a munkaköre vált magasabb vezetői beosztássá, tehát ő kinevezett magasabb vezetőként látja el ezt a feladatot és esetében változtak a munkáltatói feladatokkal kapcsolatos jogkörök is.

A vezető beosztások tekintetében a határozatlan idejű megbízás, ill. kinevezés az irányadó.

Magasabb vezetői munkakör, kinevezéssel betöltendő:

- gazdasági vezető (határozatlan idő, munkáltatói jogok gyakorlása: a kinevezési jog, továbbá a díjazás megállapításának a joga a polgármestert (önkormányzati költségvetési szerv esetén), ill. a társulási tanács elnökét (többcélú társulás, valamint a jogi személyiséggel rendelkező társulás esetén) illeti meg, az egyéb munkáltatói jogokat pedig az intézmény vezetője gyakorolja (Kszj. 8. § (7) bekezdése).

Magasabb vezetői megbízások köre:

- intézményvezetésre adott megbízás (határozatlan idő, munkáltató a képviselő-testület)

- orvos-igazgatói megbízás (szakmai intézményvezető-helyettes) (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- ápolási igazgatói megbízás (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- egészségügyi szolgáltatást nem nyújtó költségvetési szervnél az intézményvezető általános vagy szakmai helyettesítését magában foglaló vezetői megbízás

Vezetői megbízások köre:

- önálló szervezeti egység vezetője (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- munkamegosztás szempontjából elkülönült szervezeti egység vezetője (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

3.3.3. A **közművelődési, közgyűjteményi ágazatban** a módosítást követően is legfeljebb 5 év határozott időtartamra szólhat a magasabb vezetői és intézményvezetői beosztás a közgyűjteményi és közművelődési intézményekben, míg a művészeti intézményekben mind a magasabb vezető, mind a vezető beosztás legfeljebb 5 év határozott időre szólhat. E körben az időtartamot tekintve tehát változás nem következett be. Nem történt változás a magasabb vezető és vezető beosztások körét érintően sem. Mind a magasabb vezető, mind a vezető esetében a főszabály a megbízás, kinevezésre csak a magasabb vezető és vezető beosztású gazdasági, műszaki és igazgatási közalkalmazotti munkakörök esetében kerülhet sor. Ez utóbbiak kinevezése határozatlan időre szól.

Magasabb vezetői munkakörök, kinevezéssel betöltendők

- gazdasági, műszaki, igazgatási szakterület irányításával megbízott vezető (amennyiben a kulturális intézmény vezetője és helyettese magasabb vezetőnek minősül). (Határozatlan idő, a gazdasági vezetővel kapcsolatos munkáltatói jogok gyakorlása: a kinevezési, továbbá a díjazás megállapításának a joga a polgármestert (önkormányzati költségvetési szerv esetén), ill. a társulási tanács elnökét (többcélú társulás, valamint a jogi személyiséggel rendelkező társulás esetén) illeti meg, az egyéb munkáltatói jogokat pedig az intézmény vezetője gyakorolja (Kszj. 8. § (7) bekezdése), az egyéb magasabb vezető esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója az intézményvezető.)

Magasabb vezetői megbízások

- intézmény igazgatója (határozott idő, munkáltató a képviselő-testület)
- intézmény igazgató-helyettese (határozott idő, munkáltató az intézményvezető)

Vezetői munkakörök, kinevezéssel betöltendők

- az intézmény vezetőjének gazdasági, műszaki, igazgatási területen működő helyettese (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)
- a munkamegosztás szempontjából elkülönült gazdasági, műszaki, üzemeltetési és igazgatási szervezeti egység irányítója (határozatlan idő, munkáltató az intézményvezető)

Vezetői megbízások köre

- főosztályvezető
- főosztályvezető-helyettes
- osztályvezető

- osztályvezető-helyettes
- egyéb vezető

(Valamennyi megbízás esetén közgyűjteményi, közművelődési intézményben határozatlan idő, munkáltató az intézmény vezetője; művészeti intézményben határozott idő, munkáltatója az intézmény vezetője.)

3.3.4. A **szociális ágazatban** 2008. december 31-ig magasabb vezetőnek minősült az intézményvezetésre adott megbízás. Az intézményvezetői megbízás időtartama legalább 5, de legfeljebb 10 év volt. A megbízás időtartama vonatkozásában 2009. január 1-től nem történt változás. Kibővült azonban a magasabb vezetői beosztások köre, így ide soroljuk most az önálló intézmény vezetésére, valamint az integrált, ill. közös igazgatású intézmény vezetésére a fenntartó által kinevezett vagy megbízott vezetőt, valamint annak helyettesét.

Az intézményvezető esetében tehát a megbízás időtartamát tekintve nincs változás, de a helyettes eddig határozatlan idejű megbízással rendelkezett, most azonban – figyelemmel arra, hogy magasabb vezetőnek minősül – a vezetői megbízását határozott időtartamúvá kell átalakítani.

A vezetői megbízások köre csak annyiban változott, hogy az intézményvezető-helyettes ebből a körből átkerült a magasabb vezetői beosztások közé, így a vezetői megbízással rendelkező közalkalmazottak jogviszonyát a törvény változása nem érinti, vezetői megbízásuk időtartama továbbra is határozatlan időre szól.

A végrehajtási rendelet kimondja, hogy – a meghatározott kivételekkel - magasabb vezetői, ill. vezetői beosztásokat megbízás alapján kell betölteni. Ebben az ágazatban tehát mind a magasabb, mind a vezetői beosztásokat megbízással kell betölteni, a meghatározott kivételek figyelembe vételével, amikor is maga a kormányrendelet határozza meg, hogy kinevezéssel kell a feladatot ellátni.

A magasabb vezetői beosztások időtartama határozott időtartamú, míg a vezetői beosztásúaké határozatlan időtartamú. (E főszabály alól azonban van egy kivétel, amikor a vezető beosztású közalkalmazott helyettesítése esetén a helyettesítés időtartamára határozott idejű megbízás is adható.)

Kinevezéssel a következő munkaköröket lehet betölteni:

- szociális bentlakást nyújtó önálló intézmény esetén az intézményvezetői munkakör,
- szociális integrált intézmény esetén a legalább három alapellátást nyújtó vagy bentlakást is nyújtó intézményben az intézményvezetői munkakör,
- gyermekjóléti, gyermekvédelmi önálló intézmény esetén az intézményvezetői munkakör,
- közös igazgatású gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény esetén a legalább három egységből álló vagy egyes gyermekjóléti feladatokat is nyújtó intézményben az intézményvezetői munkakör.

3.3.5. A **sport ágazatban** a magasabb vezetői vagy vezetői megbízás 5 évet meg nem haladó, határozott időre is adható. Ez esetben a munkáltató fenntartójának kell meghatározni, hogy él-e a végrehajtási rendeltben biztosított lehetőséggel, vagy a határozatlan idejű általános szabályt alkalmazza-e. Ennek meghatározása az intézmény alapító okiratában történhet meg. Figyelemmel arra, hogy a végrehajtási rendelet a magasabb vezetői, illetve vezetői beosztások ellátása módjára semmilyen rendelkezést nem tartalmaz – szakmai álláspontom szerint – a fenntartó jogosult eldönteni, hogy kinevezéssel, vagy megbízással kell-e a feladatot ellátni.

Ebben az ágazatban tehát mind a magasabb vezetői, mind a vezetői beosztások elláthatóak kinevezéssel vagy megbízással, időtartamuk pedig főszabályként határozatlan időre szól, de ez a fenntartó döntésétől függően lehet 5 évet meg nem haladó határozott idő is.

3.3.6. A **helyi önkormányzatok** által fenntartott szolgáltató feladatokat ellátó egyes **költségvetési intézményeknél** foglalkoztatott közalkalmazottak tekintetében a végrehajtási rendelet nem ad konkrét iránymutatást a magasabb vezetői beosztás ellátásával kapcsolatban, így ilyen intézmények esetében – szakmai véleményem szerint - a fenntartó döntésétől függ, hogy kinevezett vagy megbízott vezető látja-e el a feladatokat. A megbízás, kinevezés időtartama határozatlan idejű.

A vezetői beosztás tekintetében határozatlan idejű megbízás adható.

A munkáltatóknak egyedileg át kell tekinteniük a szervezetükben meglévő magasabb vezetői és vezetői beosztások és munkakörök körét, azokat az új szabályoknak megfelelően kell besorolni, és az ahhoz kapcsolódó munkáltatói intézkedéseket meg kell hozni.

4. **Rendezni kell** az új szabályok szerint a magasabb vezető, ill. vezető illetményét, ha magasabb vezetői, ill. vezetői megbízása a törvény erejénél fogva magasabb vezetői vagy vezetői munkakörre alakult át. A kinevezett magasabb vezetők és vezetők garantált illetményét a Kjt. 66/A. § (1) bekezdése szerinti külön illetményrendszer alapján kell megállapítani. E szerint a kinevezett vezető garantált illetménye a vezetői illetményalap és a vezetői munkakör képzettségi osztályához tartozó szorzószám szorzatából áll. A vezetői illetményalapot évente a költségvetési törvény határozza meg. A kinevezett vezetőket a munkakör betöltéséhez szükséges végzettség szerinti osztályba kell sorolni. 2009. évben a vezetői illetményalap mértéke: 120.000 Ft. Az illetmény meghatározásánál figyelemmel kell lenni a Kjt. 3. sz. melléletében foglalt szorzószámokra is, továbbá alkalmazni kell a 2008. évi CX. törvény 12. (15) bekezdésében meghatározott előírásokat is.

Amennyiben a Kjt. módosítása következtében a magasabb vezetői, vezetői megbízás nem alakul át, a megbízott magasabb vezető és vezető továbbra is az éves költségvetési törvényben meghatározott illetménytábla és pótlék összegére jogosult. (A pótlék már nem pótlék címén, hanem a garantált illetmény részeként illeti meg a kinevezett vezetőt, mert a Kjt. 72. §-ában szabályozott pótlékon kívül más összeg pótlék címén nem jár.)

5. Munkáltatói intézkedésekre jogosultak köre

5.1. A költségvetési szervek jogállásáról szóló 2008. évi CV. törvény 8. §-ának rendelkezései szerint helyi önkormányzati költségvetési szerv **irányító szerve**:

- a képviselő-testület - a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szerv esetén
- a társulási tanács
 - a többcélú kistérségi társulás által alapított költségvetési szerv esetén
 - a jogi személyiséggel rendelkező társulás esetén

(Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a többcélú társulási tanács az egyéb munkáltatói jogokat a társulási tanács elnökére átruházhatja. A részletszabályokat és a munkáltatói jogkör gyakorlásának módját a társulási megállapodásban vagy a Tanács szervezeti és működési szabályzatában kell részletesen szabályozni. Figyelemmel arra, hogy a társulási tanács a munkáltatói jogokat az általa fenntartott intézmény esetében a törvény alapján gyakorolja, nem minősül az egyéb munkáltatói jogoknak az elnökre történő átruházása az

átruházott hatáskör továbbruházásának, tehát ez a megoldás jogszerű, nem ellentétes az Ötv-nek a kettős delegálás tilalmával.)

- 5.2. Az **irányítási jog** a magasabb vezető és vezető beosztású közalkalmazottak foglalkoztatása tekintetében a következő hatáskörök gyakorlásának jogát jelenti:
- a költségvetési szerv vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy vezetői megbízásának visszavonása, a vele kapcsolatos egyéb munkáltatói jogok gyakorlása,
 - a költségvetési szerv gazdasági vezetőjének kinevezése vagy megbízása, felmentése vagy a megbízás visszavonása, díjazásának megállapítása.

5.3. Az egyes ágazatokra vonatkozó végrehajtási rendeletek szabályai

A közoktatási és a szociális, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatokra vonatkozó kormányrendeletek tartalmazzak némi további eligazítást az egyes magasabb vezetői beosztások kinevező szerve tekintetében.

A közoktatási ágazatra vonatkozó rendelet szerint közoktatási intézményben magasabb vezető megbízásnak minősül „a helyi önkormányzat képviselő-testülete, közgyűlése, illetve a fenntartó vezetője vagy megbízottja által adott intézményvezetői megbízás...”

A közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ esetében az intézményegység-vezetői megbízásról (és a megbízás visszavonásáról) az igazgatótanács dönt a Vhr. 18. § (4) bekezdés b) pontja alapján.

A szociális, valamint a gyermekjóléti, gyermekvédelmi ágazatra vonatkozó rendelet szerint pedig magasabb vezetőnek minősül „az önálló intézmény vezetése, valamint az integrált, illetve közös igazgatású intézmény vezetésére a fenntartó által kinevezett vagy megbízott vezető, valamint...”

Intézményvezetők esetében tehát a munkáltatói jogokat a képviselő-testület, ill. a társulási tanács gyakorolja.

Az Ötv. rendelkezései értelmében a képviselő-testület a törvény által hatáskörébe utalt választást, kinevezést, megbízást nem ruházhatja át, a kinevezési jog magában foglalja a felmentés, a megbízás visszavonásának jogát is. Egyéb munkáltatói jogon pedig a kinevezés, vezetői megbízás, felmentés, vezetői megbízás visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása kivételével minden más munkáltatói jogot érteni kell, e jogokat a polgármester gyakorolja.

Figyelemmel azonban arra, hogy külön törvény a helyi önkormányzati költségvetési szerv vezetőjével kapcsolatosan speciális szabályt tartalmaz, az intézményvezetők esetében a Kszj. szabályait az Ötv. rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni, ennek megfelelően esetükben a fő munkáltatói jogok a képviselő-testületnél, az egyéb munkáltatói jogok a polgármesternél vannak.

A társulások által fenntartott költségvetési szervek esetében valamennyi munkáltatói jogot az irányító szerv gyakorolja.

A gazdasági vezetők esetében 2009. január 1-től teljesen új helyzet alakult ki, figyelemmel arra, hogy esetükben megváltozott a munkáltatói jogkör gyakorlójának személye. Esetükben a kinevezési, megbízási jog, továbbá a díjazás megállapításának a joga a polgármestert (önkormányzati költségvetési szerv esetén), ill. a társulási tanács elnökét (többcélú társulás,

valamint a jogi személyiséggel rendelkező társulás esetén) illeti meg, az egyéb munkáltatói jogokat pedig az intézmény vezetője gyakorolja (Kszj. 8. § (7) bekezdése).

A további magasabb vezető és vezető beosztások esetében a kinevezett vagy megbízott közalkalmazottak felett valamennyi munkáltatói jogot az intézmény vezetője gyakorolja. (E tekintetben természetesen figyelembe kell venni a közoktatásról szóló törvény 33. § (9) bekezdésében szabályozottakat is, amely szerint „A közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ vezetését, az intézményegységek munkájának összehangolását – az egyes intézményegységek azonos számú képviselőiből álló – igazgatótanács segíti, továbbá vezetői és szakértői testület segítheti. Az igazgatótanács – jogszabályban meghatározottak szerint – részt vesz a munkáltatói jogkör gyakorlásában. A 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet 18.§ (4) bekezdés b) pontja alapján a közös igazgatású közoktatási intézmény és az általános művelődési központ esetén a munkáltatói jog gyakorlóját megillető jogosítványok közül az intézményegység-vezetői megbízásról és a megbízás visszavonásáról továbbra is az igazgatótanács dönt.)

A Kszj. 2009. június 1. napjáig rendeli felülvizsgálni a helyi önkormányzati szervek alapító okiratát, eddig a határidőig szükséges az új törvényi rendelkezéseknek megfelelően az intézményi besorolást elvégezni.

A Kszj. 4. §-a tartalmazza az alapító okirat kötelező tartalmi kellékeit. Fel kell hívunk azonban a figyelmet arra, hogy ez a szabályozás nincs teljesen összhangban az Áht. 18/K. §-ban foglalt, a törzskönyvi nyilvántartásra vonatkozó szabályozással. Az Áht. szerint ugyanis a törzskönyvi nyilvántartásnak tartalmaznia kell a törzskönyvi szerv vezetőjének nevét és a kinevezés időpontját, időtartamát. (A Kszj. szerint az alapító okiratnak csak a vezető kinevezési, megbízási rendjét kell tartalmaznia.) Az alapító okiratok felülvizsgálatakor tehát az önkormányzati fenntartóknak figyelemmel kell lenni arra is, hogy a dokumentum alkalmas legyen a törzskönyvi nyilvántartásba vételre.

A magasabb vezetők (és nemcsak az intézményvezető) kinevezési időtartamát garanciális módon szükséges meghatározni – kivéve természetesen azokat az ágazatokat, ahol a kinevezés, megbízás határozatlan időtartamra vonatkozik – és ez az önkormányzati szférában csak az alapító okirat lehet, hiszen az egyéb módon való meghatározás jogbizonytalansághoz vezethet.

Készítette:

Dr. Bálint Anna

Felügyeleti és Igazgatási Monitoring Osztály
Békéscsabai Kirendeltség

Hatósági Főosztály tájékoztatói

A különféle szakhatóságok közreműködésével kapcsolatos jogszabályváltozásokról II.

A Nemzeti Hírközlési Hatóság eljárásában közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, valamint egyes szakhatóságok közreműködésének megszüntetéséről és módosításáról szóló **362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet (Kormányrendelet)** 2009. március 1. napjától több, az **építésügyi hatósági munkavégzést érintő rendeletet** módosított azzal, hogy a módosított rendelkezéseket az ezt követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

Jelentős változást jelent, hogy az eddigi szabályozástól eltérően a Kormányrendelet a szakhatósági közreműködést és a szakhatósági közreműködés feltételeit a különböző engedélyezési eljárásokban elsősorban nem a konkrét eljárási jogszabályokban, hanem az eljárást lefolytató hatóság hatáskörét telepítő és az illetékességi területét kijelölő jogszabályokban szabályozza.

1.

A Kormányrendelet az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletet új **3/A §-al és az azt megelőző alcímmel: „Az építésügyi hatóság eljárásaiban közreműködő szakhatóságok kijelölése”** egészítette ki.

A Kormányrendelet 11. sz. melléklete újraszabályozta az építésügyi hatóság engedélyezési eljárásában közreműködő **szakhatóságok bevonását** és a szakhatósági **közreműködés feltételeit**.

Új szabályozási elemként a 11. sz. mellékletben részletes meghatározásra került **eljárásonként** az a **szakkérdés** is, amelyre kiterjedően a közreműködő szakhatóság a hatáskörébe tartozó - a szakterületre irányadó jogszabályi rendelkezések alapulvételével - **állásfoglalását kialakíthatja**.

Az elsőfokú építésügyi hatóságoknak a 2009. március 1-től indult engedélyezési eljárások esetén már a Kormányrendelet 11. mellékletének figyelembe vételével kell meghatározni az eljárásba bevonandó szakhatóságok körét.

A jelenlegi szabályozás több esetben jelentősen eltér a 85/2000. (XI. 8.) FVM rendelet és a 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 2009. február 28-ig hatályos mellékleteiben szabályozottaktól, ezért a kezdeti időszakban mindenképpen fokozott figyelmet kell fordítani az eljárások megindítását követően a szakhatósági megkeresések összeállítására.

A Kormányrendelet 11. melléklete szerint például:

- A közegészségügyi hatóságot lakó- és üdülőépületek esetén – szintszámától függetlenül – már nem kell bevonni az engedélyezési eljárásba.
- A környezetvédelmi hatóságot – az építési munka során keletkező hulladék szakkérdésben – csak akkor kell bevonni az eljárásba, ha a kérelem „a hulladék kezelésével kapcsolatos építmények építése, bővítése vagy átalakítása engedélyezésére irányul.”
- A közlekedési hatóságot a 11. melléklet 14. pontjában meghatározott bevonás és közreműködés feltételének fennállása esetén is csak akkor kell bevonni az eljárásba ha:

„1. az építményhez kapcsolódó közúti forgalom út, vagy az építmény építéséhez szükséges,
közforgalom előtt elzárt parkoló építését teszi szükségessé,
2. az építtető a közútkezelői hozzájárulás megtagadását vagy a hozzájárulásban előírt feltételeket sérelmesnek tartja.”

Az eljáró hatóságnak külön figyelmet kell fordítania arra, hogy a Kormányrendelet 11. melléklet első oszlopából nem minden esetben lehet egzaktan meghatározni a **bevonás és közreműködés feltételeit**, ehhez **más ágazati jogszabályok ismerete** is szükséges.

Ilyen jogszabályok például - a teljesség igénye nélkül - „a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásokról szóló **314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet**”, „a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkentésével kapcsolatos eljárásokról szóló **21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet**”, „a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló **123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet**”, valamint „a felszín alatti vizek védelméről szóló **219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet**” és az építésügyi hatóságoknak a természetvédelmi hatóság szakhatósági megkereséséhez pontosan ismerniük kell az illetékességi területükön belüli „**Natura 2000**” területeket.

A Kormányrendelet 11. számú melléklete – a Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján - **6. mellékletként beépítésre** került a 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletbe.

A Kormányrendelet 44. § (1) bekezdés 15. pontja hatályon kívül helyezte a 343/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet – az építésügyi hatóság szakhatósági közreműködését szabályozó - 1/B §-át, ezért 2009. március 1-ét követően az építésügyi hatóság **más hatóság eljárásában szakhatóságként való részvételére** csak az erre vonatkozó külön jogszabályi előírások alapján az **előírásokban meghatározott szakkérdés(ek) tekintetében van eljárési kötelezettsége.**

A Kormányrendelet 43. § (2) bekezdését helyesbítette a 21/2009. (II. 4.) Korm. rendelet 5. §-a. A módosításnak megfelelően **2009. március 1. napjától** a módosított 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján **az elsőfokú építésügyi hatóságnak legalább 2 fő** – a (2) bekezdésben meghatározott foglalkozási feltételekkel rendelkező – „**teljes munkaidőben foglalkoztatott köztisztviselőt kell foglalkoztatnia.**”

A módosított rendelkezésnek elsősorban a 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/B. mellékletében kijelölt építésügyi hatóságok működése szempontjából van következménye. Abban az esetben, ha az 1/B. mellékletben kijelölt **építésügyi hatóságok nem tudják biztosítani az előírt alkalmazási feltételeket**, úgy a helyi **jegyzők építésügyi hatósági hatásköre** – a rendelet 1/A. § (1) bekezdése értelmében – a **rendelet erejénél fogva megszűnik** azon a napon, amelyiken az elsőfokú építésügyi hatósági hatáskör ellátásához szükséges valamely feltétel – pld. a legalább 2 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott köztisztviselői létszám – nem teljesül.

2.

A Kormányrendelet 44. § (1) bekezdés 57. pontja **hatályon kívül helyezte** a tájvédelmi szakhatósági hatáskörbe tartozó engedélyezési eljárásokról szóló **166/1999. (XI. 19.) Korm. rendeletet**. A tájvédelmi hatáskör nem szűnt meg, csak beépült a zöldhatóság hatáskörébe.

3.

A Kormányrendelet 44. § (1) bekezdés 65. pontja **hatályon kívül helyezte** az országos településrendezési és építési követelményekről szóló **253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 81. § (1) bekezdését, a 104. § (8) bekezdésében a „csak az egészségügyi hatóság esetenkénti hozzájárulása és feltétele alapján”** szövegrészt, valamint a 109. § második mondatát.

4.

A Kormányrendelet 44. § (2) bekezdés 12. pontja **hatályon kívül helyezte** az építésügyi hatósági eljárásokról, valamint a telekalakítási és az építészeti-műszaki dokumentációk tartalmáról szóló **37/2007. (XII. 13.) ÖTM rendelet 5. § (4) bekezdés b) pontját, 5. § (5) bekezdés második mondatát, 5. § (8) bekezdését, 11. § (2) bekezdés a) pontját, 16/A. § (1) bekezdés utolsó mondatát, 24. § (5) bekezdés a) pontjában a „szükséges és előírt”** szövegrészt, 27. § (2) bekezdés d) pont dd) alpontját, 27. § (39 bekezdés e) pontjában a „**szakhatósági kikötéseknek,**” szövegrészt, 27. § (3) bekezdés f) pontját, 33. § (2) bekezdés b) pontjában a „**szakhatósági**” szövegrészt, 33. § (3) bekezdés b) pontjában a „**szakhatósági**” szövegrészt, 38. § (3) bekezdés a) pontjában az „**és**” szövegrészt, 38. § (3) bekezdés b) pontját, 42. § (2) bekezdésében a „**szakhatósági vagy más**” szövegrészt, 51. § (4) bekezdését, a 2. melléklet 9. pontjában, valamint a 3. melléklet 8. pontjában az „**a szakhatóságok állásfoglalása,**” szövegrészt, a 6. mellékletét és a 9. melléklet II. pont 1. alpontját.

5.

A Kormányrendelet 44. § (2) bekezdés 74. pontja **hatályon kívül helyezte** a telekalakításról szóló **85/2000 (XI. 8.) FVM rendelet mellékletét** a szakhatósági közreműködésről. A telekalakításról szóló FVM rendelet az **1.-4. § (6) bekezdéséig továbbra is hatályban maradt**, ezért a rendeletben szabályozott fogalom definíciókat és a telekalakítás sajátos szabályait a telekalakítási engedélyezési eljárások lefolytatása során az eljáró hatóságnak továbbra is alkalmaznia kell.

6.

A Kormányrendelet 44. § (2) bekezdés 89. pontja **hatályon kívül helyezte** az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) rendeletet.

7.

A Kormányrendelet 28. §-a a környezeti hatásvizsgálatról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. §-át a következő (7) bekezdéssel egészítette ki:

*„(7) Ha más hatóság eljárásában – törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján – a felügyelőség azért nem jár el szakhatósággént, mert az eljárás tárgyául szolgáló tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély vagy egységes környezethasználati engedély szükséges, az eljáró hatóság a környezetvédelmi engedély vagy az egységes környezethasználati engedély iránti kérelemről döntést hozó **felügyelőséget az eljárás megindításáról** – a kérelem megküldésével – **tájékoztatja**, és az eljárásban hozott **határozatot vagy az eljárást megszüntető végzést közli a felügyelőséggel.**”*

A 2009. március 1-től indult építésügyi hatósági eljárásoknál a fentiek már az **eljárás megindításakor** – az ágazati jogszabályokban meghatározotton felüli - **új kötelezettségeket** jelentenek az elsőfokú hatóságnak.

8.

A Kormányrendeletben megjelent jogszabály módosításokat követően az **elsőfokú építésügyi hatóság szakhatósági közreműködését** más hatóságok engedélyezési eljárásaiban az alábbiakban felsorolt külön jogszabályok teszik kötelezővé.

- Gyermekjóléti szolgáltató tevékenységek (bölcsőde, családi napközi, átmeneti otthonok, gyermekotthon, utógondozó otthon stb.) működési engedélyezésénél a **259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet 4. § (9) bekezdés c)** alapján - ha a kérelem szerinti ingatlanra vonatkozóan, azonos célból a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – **a településrendezési és általános építésügyi követelményeknek való megfelelés kérdésében** az elsőfokú eljárásban az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A szociális foglalkoztatás engedélyezésénél a 112/2006. (V.12.) Korm. rendelet 2/A § b) pontja alapján - ha a foglalkoztatás helyszínére azonos célból hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – a foglalkoztatás helyszínére vonatkozó építéshatósági követelmények teljesülése kérdésében az elsőfokú eljárásban a szociális intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- Az üzletek működésének engedélyezésekor a 133/2007. (VI. 13.) Korm. rendelet 3/a. § g) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben az üzletet működtetni kívánják, ugyanarra a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – a településrendezési és általános építésügyi követelményeknek való megfelelés kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A radioaktív hulladékok átmeneti tárolójának sugáregészségügyi engedélyezésénél az ÁNTSZ eljárásában a 362/2006. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. sz. melléklet V. fejezet 2. pontja alapján minden esetben az országos településrendezési és építési követelményeknek, valamint a helyi településrendezési tervnek és a helyi építési szabályzatnak való megfelelés kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A környezeti hatásvizsgálati eljárásban a környezetvédelmi hatóság eljárásában a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. sz. melléklet 9. pontja alapján – ha a tevékenység következtében a környezeti elem vagy rendszer hatásviselő lehet - a településrendezési és építési előírásokkal való összhang tekintetében az elsőfokú eljárásban a tevékenység végzésének helye szerinti építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A hulladékkezelési létesítmény engedélyezésénél a környezetvédelmi hatóság eljárásában a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 32/C. § (1) bekezdés d) pontja alapján annak elbírálása kérdésében, hogy a létesítmény megfelel-e, és milyen feltételekkel felel meg a

településrendezési és az általános építésügyi követelményeknek az elsőfokú eljárásban a létesítmény helye szerinti illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.

- A játékterem működési engedélyezésénél az APEH eljárásában a 273/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 12. § (3) bekezdés b) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben a játékterem működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – a településrendezési és általános építésügyi követelményeknek való megfelelés kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A játékkaszinók működési engedélyezésénél az APEH eljárásában a 273/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 12. § (4) bekezdés b) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben a játékkaszinót működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – a településrendezési és általános építésügyi követelményeknek való megfelelés kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- Kikötő, komp és révátkelő engedélyezésekor a hajózási hatóság eljárásában a 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet I. fejezet 7. pontja alapján minden esetben az építmény elhelyezése megfelel-e a településrendezéssel és az építményekkel kapcsolatos országos szakmai követelményeknek, a helyi településrendezési terveknek és a helyi építési szabályzatnak kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A csak csónakok fogadására alkalmas kikötők engedélyezésekor a hajózási hatóság eljárásában a 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet III. fejezet 2. pontja alapján – új, vízi állásnak nem minősülő, legalább 20 csónak fogadására alkalmas csónakkikötő esetén - az építmény elhelyezése megfelel-e a településrendezéssel és az építményekkel kapcsolatos országos szakmai követelményeknek, a helyi településrendezési terveknek és a helyi építési szabályzatnak kérdésében az elsőfokú eljárásban az építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A nappali ellátást nyújtó szociális intézmény működési engedélyezésénél a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben az intézményt működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – az intézményre vonatkozó építéshatósági követelmények érvényesítése szakkérdésében, az elsőfokú eljárásban az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.
- A bentlakásos szociális intézmény elvi működési engedélyezésénél a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdés c) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben az intézményt működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – az intézményre vonatkozó építéshatósági követelmények érvényesítése szakkérdésében, az elsőfokú eljárásban az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.

- Az időszakos férőhely engedélyezésénél a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet 8/A. § (3) bekezdés c) pontja alapján - ha arra az építményre, amelyben az intézményt működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – az intézményre vonatkozó építéshatósági követelmények érvényesítése szakkérdésében, az elsőfokú eljárásban az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóság a kijelölt szakhatóság.

A fentiek tükrében ismételtén utalunk a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 121. § (1) bekezdés c) pontjára, amely leszögezi, hogy a jogorvoslati eljárások során – **semmisségi** okra hivatkozással – meg kell semmisíteni a döntést, ha a határozatot a szakhatóság megkeresése nélkül vagy a szakhatóság jogszabályokon alapuló állásfoglalásának figyelmen kívül hagyásával hozták meg.

Készítette:

Dr. Szabó András

Hatósági Osztály

Kecskeméti Kirendeltség

Vezetői engedély visszavonásával kapcsolatos eljárás során alkalmazhatók-e az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezései?

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala Közlekedési Igazgatási és Nyilvántartási Főosztálya értesítette az Önkormányzat Polgármesteri hivatalának jegyzőjét, hogy a járművezető közlekedési előéleti pontrendszer nyilvántartásában bejegyzett pontjainak száma elérte a 18 pontot.

Az okmányiroda ennek megfelelően határozatában a járművezető vezetési jogosultságának a szünetelését rendelte el, egyúttal vezetői engedélyét ideiglenesen, a leadástól számított 6 hónapi időtartamra visszavonta.

A járművezető a határozat elleni fellebbezésében előadta, hogy a 18 büntetőpontból 10 pont amiatt gyűlt össze, mert a vele közös háztartásban élő, tartósan beteg, fogyatékosági támogatásban részesülő kiskorú gyermekét szállította abban a személygépkocsiban, amelynek a vezetése során történt a büntető pontok szerinti hatósági intézkedés.

Gyermekét - annak betegsége miatt - gyermekülésben utaztatni nem lehet, őt az előírt és rendszeres orvosi vizsgálatokra elszállíttatni csak az általa jól ismert felnőtt ölében tartva lehetséges. Egyéb közlekedési eszköz a gyermek szállítására nem alkalmas.

A járművezető a gyermek ezzel kapcsolatos orvosi igazolását mellékelte, valamint hivatkozott az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény több pontjára.

A döntés meghozatala során az alábbi kérdések szorultak vizsgálatra:

- a közúti közlekedési előéleti pontrendszert nyilvántartó hatóság értesítése alapján az okmányiroda jogosult-e vizsgálni a pontok alapjául szolgáló szabálysértési határozatok jogszerűségét, illetőleg
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvényt megsértette-e a közlekedési igazgatási hatóság.

A másodfokú közlekedési igazgatási hatóság az okmányiroda határozatát helyben hagyta azzal, hogy a jogorvoslati eljárásban nincs lehetőség annak felülvizsgálatára, hogy az elsőfokú eljárás alapját képező, jogerősen befejezett szabálysértési ügyekben érte-e jogsérelem az ügyfelet a szabálysértési felelősség megállapítása során, hiszen sem az első-, sem a másodfokú közlekedési igazgatási hatóság, sem a közigazgatási bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a szabálysértési hatóság jogerős határozatának felülvizsgálatára. Úgyszintén nem lehet vizsgálni ezen eljárások keretében azt sem, hogy a szabálysértési eljárás során megszüntették-e az egyenlő bánásmódról szóló törvényt, és hátrányos megkülönböztetésben részesítették-e az ügyfelet.

Készítette:

Molnárné Tarkovács Márta

Hatósági Osztály

Békéscsabai Kirendeltség

A lakáscélú állami támogatásokkal kapcsolatos jegyzői feladatokról

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Kormány rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a helyi önkormányzatok jegyzői számára is állapít meg hatáskört, melynek gyakorlása során felmerült problémásabb esetekre kívánjuk a figyelmet felhívni.

A Rendelet a jegyző hatósági eljárására a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) rendelkezéseit rendeli alkalmazni. Az eljárás során ügyelni kell a Rendeletben előírt hatásköri feladatok, és ahhoz kapcsolódó határidők pontos betartására, különös tekintettel arra, hogy a határozatairól, intézkedéseiről a 21. § (15) bekezdésben foglaltak szerint kell adatot szolgáltatnia a Kincstár részére.

Az a lakástulajdonos, aki a lakáscélú állami támogatás igénybevételével megvásárolt ingatlant a támogatási időszak letelte előtt elidegeníti (lebontja, eltérően hasznosítja, használatát harmadik személynek átengedi), köteles azt bejelenteni és a támogatás összegét visszafizetni.

A támogatást igénybe vevőnek 15 napon belül be kell jelentenie a lakás fekvése szerinti jegyzőjének, hogy a lakáscélú támogatás igénybevételével megvásárolt ingatlant a támogatási időszak letelte előtt elidegeníti; a bejelentéshez csatolnia kell a vonatkozó iratokat is. A bejelentési kötelezettség akkor is terheli a támogatottat, ha nem kéri a jelzálogjog átjegyzését, illetve a támogatás visszafizetésének felfüggesztését.

Amennyiben a tulajdonos a fenti határidőt elmulasztja, igazolási kérelemmel élhet, melynek elbírálása során a Ket. 66. § szerint kell eljárni.

A lakás tulajdonosának ezen 15 napos határidő alatt van lehetősége kérni a visszafizetési kötelezettség jegyzői felfüggesztését is, melynek időtartama egy, illetve három év lehet.

A felfüggesztés időtartama méltányolható esetben, egy alkalommal, legfeljebb egy évvel hosszabbítható meg. A felfüggesztés időtartama alatt a lakástulajdonos kérelmére a Kincstár tehermentesítheti a lakást, a támogatás összegének kincstári letéti számlára történő befizetése esetén: másik lakás megszerzésének igazolását követően a jegyző határozattal megszünteti a felfüggesztést, megállapítja a letéti számláról a tulajdonosnak kifizethető összeget, és intézkedik a terhek másik lakásra történő bejegyeztetése iránt.

Abban az esetben, ha a felfüggesztés időtartama alatt a lakástulajdonos újabb lakás megszerzését hitelt érdemlően igazolja, és a korábbi lakás elidegenítéséből származó teljes bevételt igazoltan az új lakás megszerzésére fordította, kérheti a jelzálogjog másik ingatlanra történő átjegyzését, melyről a jegyző határozattal intézkedik.

Konkrét ügyben az ügyfél – nyilvánvalóan alaptalanul – arra hivatkozott, hogy a használatbavételi engedély kiadásával a jegyző hivatalos tudomást szerzett arról, hogy a felfüggesztés időtartama alatt új lakást épített, ezért nem jelentette azt be; a Rendelet (6) bekezdése azonban egyértelműen a tulajdonos igazolási kötelezettségét írja elő.

A visszafizetési kötelezettség érvényesítése iránt a Kincstár intézkedik a jegyző értesítése alapján.

Abban az esetben tehát, ha a tulajdonos sem felfüggesztés nem kért, és a támogatást sem fizette be a kincstári letéti számlára, a jegyző az iratok megküldésével 5 napon belül tájékoztatja a Kincstárt, aki határozatban kötelezi a lakás tulajdonosát a támogatás – esetlegesen kamattal növelt – összegének visszafizetésére. Ugyanez az eljárás akkor is, ha a felfüggesztés időtartama eredménytelenül telt el.

Fontos kiemelni, hogy visszafizetési kötelezettséget előírni a jegyzőnek nincs hatásköre.

Nincs lehetőség arra sem, hogy a támogatás-visszafizetési kötelezettség elengedésre kerüljön, hiszen az a jogintézmény céljával ellentétes lenne; ilyen tárgyú kérelem beérkezése esetén az eljárást végzéssel meg kell szüntetni, a Ket. 30. § b) pontja alapján.

Abban az esetben, ha az adózó az állammal szembeni tartozását a jogerős kincstári határozat alapján nem fizeti meg, az állami adóhatóság intézkedik annak adók módjára történő behajtásáról.

A Rendelet 21. § (2) bekezdésének értelmezése kapcsán a volt házaspár visszafizetési kötelezettsége arányának meghatározása problémát okozhat. Amennyiben ugyanis a felek nem rögzítik házassági vagyoni jogi megállapodásban, illetve a házasság felbontásáról szóló ítéletben a bíróság nem állapítja meg az elidegenítésből származó bevétel felek közötti megosztását, akkor a közös ingatlan értékesítésére vonatkozó szerződésben foglaltakat kell irányadónak tekinteni.

Egy konkrét ügyben ennek az volt a jelentősége, hogy a válás, és a közös ingatlan értékesítése után a volt házaspár közül csak az egyik vásárolt új lakásingatlant, ezért a másik fél kapcsán a visszafizetési kötelezettség fennállását kellett megállapítani, mivel az állami támogatással vásárolt lakás értékesítéséből befolyt vételárból fele-fele arányban részesültek az adásvételi szerződés szerint.

A felek a jegyzőhöz benyújtott kérelmükhöz nem csatoltak olyan házassági vagyoni jogi megállapodást, melyből megállapítható lett volna a vételár felosztásának aránya, ezért az adásvételi szerződésben foglaltakat kellett alapul venni.

A jegyző előtti eljárások illetékmentesek, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 33. § (2) bekezdés 18) pontjára figyelemmel.

Készítette:

Dr. Kovács Anita
Hatósági Főosztály

Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói

Pályázati felhívás: Létszámcsökkentés állami támogatásra az önkormányzatoknál

Ez év február 21-én lépett hatályba az 5/2009. (II. 20.) ÖM rendelete, a helyi önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások létszámcsökkentési döntéseivel kapcsolatos egyszeri költségvetési támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és elszámolásának részletes feltételeiről.

Ennek alapján a helyi önkormányzatoknál és a többcélú kistérségi társulásoknál megszűnő álláshelyek után járó felmentési idő bérének felét, valamint a végkielégítés egészét az állam átvállalja.

A támogatás a megszüntetett főfoglalkozású közszolgálati, közalkalmazotti álláshelyek után jár, de igényelhető támogatás azon megszüntetett álláshelyek után is, amelyeket munkaviszony alapján töltöttek be. **Figyelem!** A megszüntetett álláshelynek egyértelműen beazonosíthatónak kell lennie.

Pályázni lehet a múlt év szeptember 30. után megszüntetett álláshelyek terheinek a támogatására is, amennyiben múlt év utolsó napjáig kifizették az utánuk járó felmentési időre a bért, és a végkielégítést. Szintén támogathatók a körjegyzőség létrehozásával megszűnő álláshelyek, illetve a több körjegyzőség összevonásával megszűnő álláshelyek.

A támogatásra a pályázatok három ütemben nyújthatók be. Az elsőnek **2009. április 10.**, a másodiknak **július 10.**, míg a harmadiknak **szeptember 28.** a beadási határideje. A pályázatot a Magyar Államkincstár területi szervezethez kell benyújtani, az elbírálást az önkormányzati miniszter által létrehozott bizottság végzi.

A pályázathoz szükséges nyomtatványok a jogszabály mellékleteként megtalálhatók a Magyar Közlöny 2009. évi 21. számában.

Koordinációs és Szervezési Főosztály

Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói

Működési engedélyezést érintő változások

A Nemzeti Hírközlési Hatóság eljárásában közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, valamint egyes szakhatósági közreműködések megszüntetéséről és módosításáról szóló 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet – egyéb kormányrendeletek mellett – **2009. március 1-jétől módosította**

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet,
- a szociális foglalkoztatás engedélyezéséről és a szociális foglalkoztatási támogatásról szóló 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet, illetve
- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet

szakhatósági közreműködésre vonatkozó rendelkezéseit.

A városi jegyzők működési engedélyezési tevékenységét érintő változás, hogy a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet alapján 2009. március 1-jét követően indult **étkeztetést is nyújtó** szociális szolgáltató működési engedélyezési eljárásában a Kormány – az étel- és ételkészítési higiénia és étel- és ételkészítési biztonság jogszabályi követelményeinek való megfelelés kérdésében – **első fokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal első fokú szakhatóságként eljáró szervét**, másodfokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal másodfokú szakhatóságként eljáró szervét szakhatóságként **jelöli ki**. A szakhatóság az ügyfélnek az eljárás megindítása előtt benyújtott kérelmére előzetes szakhatósági állásfoglalást ad ki.

A Kormány **a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény** működési engedélyének kiadására irányuló eljárásban

- a) az intézményre vonatkozó egészségvédelmi, az ivóvíz-minőségi, a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi vonatkozású követelmények, valamint a kémiai biztonságra és a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó jogszabályi előírások érvényesítése kérdésében – első fokú eljárásban az **Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak** (ÁNTSZ) az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes kistérségi, fővárosi kerületi intézetét, másodfokú eljárásban az ÁNTSZ regionális intézetét,
- b) az intézményre vonatkozó létesítési, használati és üzemeltetési tűzvédelmi előírások teljesülése kérdésében – első fokú eljárásban az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes, első fokon eljáró **tűzvédelmi szakhatóságot**, másodfokú eljárásban a másodfokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot,
- c) ha arra az építményre, amelyben az intézményt működtetni kívánják, ugyanerre a rendeltetésre vonatkozóan a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki, – az intézményre vonatkozó építéshatósági követelmények érvényesítése szakkérdésében – első fokú eljárásban az intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes **építésügyi hatóságot**, másodfokú eljárásban a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervét, valamint

d) ha az intézmény a szakmai programja szerint *meleg étkeztetést is nyújt*, – az étel-miszer-higiénia és étel-miszer-biztonság jogszabályi követelményeinek való megfelelés kérdésében – első fokú eljárásban a **Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal első fokú szakhatóságként eljáró szervét**, másodfokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal másodfokú szakhatóságként eljáró szervét szakhatóságként jelöli ki.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm. rendelet 4. § (9) bekezdése alapján a Kormány a bölcsőde, a hetes bölcsőde, a családi napközi, a Gyvt. 41. § (4) bekezdése szerinti ellátások, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona, a gyermekotthon és az utógondozó otthon működési engedélye kiadására irányuló eljárásban,

- a) az intézményre vonatkozó higiénés és egészségvédelmi, az ivóvíz minőségi, a települési szilárd és folyékony hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi vonatkozású követelmények, valamint a kémiai biztonságra és a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó jogszabályi előírások teljesülése kérdésében – első fokú eljárásban az ÁNTSZ-nek az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes kistérségi, fővárosi kerületi intézetét, másodfokú eljárásban az ÁNTSZ regionális intézetét,
- b) az intézményre vonatkozó létesítési, használati és üzemeltetési tűzvédelmi előírások érvényesítése kérdésében – első fokú eljárásban az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes, első fokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot, másodfokú eljárásban a másodfokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot,
- c) ha a kérelem szerinti ingatlanra vonatkozóan, azonos célból a kérelem benyújtását megelőző hat hónapon belül használatbavételi engedélyt vagy fennmaradási engedélyt nem adtak ki – a településrendezési és általános építésügyi követelményeknek való megfelelés kérdésében – első fokú eljárásban az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes építésügyi hatóságot, másodfokú eljárásban a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervét,
- d) a családi napközi és a Gyvt. 41. § (4) bekezdése szerinti ellátások működési engedélye kiadására irányuló eljárás kivételével – az étel-miszer-higiéniai és étel-miszer-biztonsági követelményeknek való megfelelés kérdésében – első fokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal első fokú szakhatóságként eljáró szervét, másodfokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal másodfokú szakhatóságként eljáró szervét szakhatóságként jelöli ki.

Ugyanezen rendelet 8. § (4) bekezdése szerint a Kormány a működési engedély módosítására irányuló eljárásban, ha

- a) a gyermekotthont a fenntartó a továbbiakban speciális vagy különleges gyermekotthonként kívánja működtetni, – az intézményre vonatkozó higiénés és egészségvédelmi követelmények teljesülése kérdésében – első fokú eljárásban az ÁNTSZ-nek az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes kistérségi, fővárosi kerületi intézetét, másodfokú eljárásban az ÁNTSZ regionális intézetét,
- b) a bölcsőde, a hetes bölcsőde, a családi napközi, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona, a gyermekotthon vagy az utógondozó otthon férőhelyeinek a számát a fenntartó emelni kívánja,

- a. az intézményre vonatkozó higiénés és egészségvédelmi követelmények teljesülése kérdésében – első fokú eljárásban az ÁNTSZ-nek az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes kistérségi, fővárosi kerületi intézetét, másodfokú eljárásban az ÁNTSZ regionális intézetét,
- b. a változással összefüggő, az intézményre vonatkozó létesítési, használati és üzemeltetési tűzvédelmi előírások teljesülése kérdésében – első fokú eljárásban az intézmény, szolgáltató székhelye, telephelye szerint illetékes, első fokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot, másodfokú eljárásban a másodfokon eljáró tűzvédelmi szakhatóságot

szakhatóságként jelöli ki.

A Magyar Államkincstár illetékességét érintő változás

A Kormány 28/2009. (II. 19.) Korm. rendeletével módosította a 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendeletet (Szmr.), valamint az egyes kapcsolódó kormányrendeleteket.

2009. február 22-től az 1. § h) pont alapján az Szmr. alkalmazásában **Igazgatóság: a Magyar Államkincstárnak (Kincstár) a fenntartó székhelye szerint illetékes regionális igazgatósága**, magyarországi székhellyel nem rendelkező fenntartó esetén a Kincstár Közép-Magyarországi Regionális Igazgatósága.

Fentieknek megfelelően 2009. február 22. napjától a városi jegyzőnek a működési engedély kiadásáról, módosításáról, visszavonásáról – az arról hozott jogerős határozat egyidejű megküldésével – a Kincstárnak már nem a szociális szolgáltató elsődleges ellátási területe, illetve a szociális intézmény székhelye, telephelye szerint illetékes Igazgatóságát, hanem ***a fenntartó székhelye szerint illetékes regionális igazgatóságát kell értesítenie.***

Készítette:

Tihanyi Judit

Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Tájékoztató az óvodáztatási támogatással kapcsolatban

A Hivatali Tájékoztató ez évi 1. számában már találkozhattunk az új jogintézménnyel kapcsolatos jogértelmezéssel.

Ezen alkalommal az időközben beérkezett kérdésekre adott válaszainkat gyűjtöttük össze.

1. A 2009. január 1. napját megelőzően óvodába íratott gyermekek esetében mely időponttól vizsgálható a rendszeres óvodába járás?

A 2009. január 1. napját megelőzően óvodába íratott gyermek esetében a jogosultság feltételeként szabott „*óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt*” kitétel esetében a kezdő időpont – figyelemmel a 2008. évi XXXI. törvény hatályba lépésére – 2008. július 3. Tehát ezen időponttól kezdve számítandó a három hónapos óvodába járatás, mint jogosultsági feltétel.

A 2008-ban beíratott és a támogatásra jogosultságot szerzett gyermek esetében a szülőknek 2009 júniusában 10.000 Ft-ot kell folyósítani, ebben az esetben a természetbeni támogatás nem járható út. (Gyvt. 160/A. §)

2. Az irányadó rendelkezések szerint június illetve december hónapban történik a pénzbeli ellátás kifizetése. Mindez azt jelenti, hogy – amennyiben a települési önkormányzat képviselő-testülete az óvodáztatási támogatást első alkalommal is pénzbeli támogatás formájában nyújtja – a 2009. január 1. napját követően óvodába íratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére az első és második kifizetés egybeesik. Ebben az esetben az adott év első felében történő óvodai beíratás esetében az óvodáztatási támogatás első és második alkalommal történő kifizetéséhez a jegyző egyetlen óvodai igazolás alapján győződik meg a gyermek rendszeres óvodába járásáról.

Az „első” és „második” alkalommal történő kifizetés nem eshet egybe, így a támogatás nem „sokszorozódhat”.

A Gyvt. 20/C. § (1) ad) pontja szerinti esetben *(a beíratás az év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el három hónap)* az első kifizetés a következő év júniusában esedékes. Az ebben a hónapban kifizetett támogatás lesz az „első kifizetés”, és nem jelentkezik ugyanebben a hónapban azonnal a 20/C. § (1) b) pont szerinti második kifizetés. Ezen tényállás esetében a „második kifizetés” decemberben történhet a Gyvt. 20/C. § (1) bekezdésének bb) pontja szerint. Ha a gyermeket az első félévben íratják be az óvodába (Gyvt. 20/C § (1) bekezdésének aa) pontja), akkor – egyéb feltételek esetén – júniusban az „első kifizetésre” kerül sor. Ebben az esetben is a „második kifizetés” szintén decemberben esedékes.

Így nem merül fel az a kérdés, hogy az első és második kifizetés egybeesésekor egy vagy két óvodai igazolás szükséges.

3. A Gyvt. 20/C. § (4) bekezdése esetében helyes-e a jogértelmezésünk, miszerint ha a helyi rendelet szerint az első alkalommal történő pénzbeli támogatás helyett természetbeni támogatásra kerül sor, akkor nem szükséges igazolás a rendszeres óvodába járásról?

Helyesen az álláspont, hogy a Gyvt. 20/C. § (4) bekezdése esetében, amikor is az önkormányzat rendeletében előírja az első alkalommal folyósítandó pénzbeli támogatás *természetbeni támogatásként* történő nyújtását, eltérő a feltétel.

Ebben az esetben valóban nem szükséges – törvényi előírás hiányában – a rendszeres óvodába járásról szóló igazolás, vagyis ez nem feltétel. Továbbá a Gyer. 68/H. § (1) bekezdésének rendelkezése is megerősíti ezen álláspontot. Ez a kivételes szabályozás azt hivatott elősegíteni, hogy szinte azonnal, a beíratást követő 7 munkanapon belül rendelkezésre álljanak azok a szükséges dolgok (pl. ruházat, váltócipő, ágynemű, tisztálkodási szerek, egyéb felszerelési tárgyak), amik a mielőbbi óvodakezdést lehetővé és bizonyossá teszik. Ezt követően jön majd a második és további kifizetés az általános szabályok szerint, ami már pénzben történik.

4. Hány éves korig jár a támogatás?

Jelenleg nincs szabályozva, hogy a támogatás meddig, a gyermek hány éves koráig jár. Logikus lehetne, hogy a támogatás addig jár, ameddig be nem következik az óvodakötelezettség, ami a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 24. § alapján azon év szeptember 1-jén kezdődik, amikor a gyermek az ötödik évét betölti. Az SZMM illetékes

főosztályától kapott tájékoztatás szerint azonban a támogatás végső időpontját a Gyvt.-t módosító törvényben fogják meghatározni. A jelenlegi szakmai elképzelés szerint a támogatásra való jogosultság a teljes óvodai jogviszony időtartamára ki fog terjedni, életkortól függetlenül. Egyértelmű válasz természetesen a törvénymódosításban lesz.

5. A 2009. január 1. napját követően beíratott gyermekek tekintetében a kérelem benyújtása 2009. május 15. napját megelőzően korai. Korai azért, mert a kérelem elbírálása szempontjából lényeges az az óvodai igazolás, amely rögzíti, hogy a gyermek 3 hónapon keresztül az óvodai nevelésben részt vett. Kérdést vet fel, hogy az idő előtti, óvodai igazolást mint jogosultsági feltételt tartalmazó melléklet nélküli kérelem jegyző részéről történő elbírálása hogyan alakul. Nyilvánvaló, hogy a kérelmet el lehet utasítani. De célszerűbb a hiánypótlásra való felhívás.

„Az idő előtt benyújtott kérelem” problémája jogos. Valóban várható, hogy a szülők a beíratás körül mielőbb beadják a kérelmet, de az nem elbírálható mindaddig, amíg a jegyző be nem tudja szerezni az óvoda igazolását a rendszeres óvodába járásról. Megítélésünk szerint a Ket. alapján (30. § d) pont) a korai kérelem nem utasítható el, hiszen az igény érvényesítésére nincs megállapított határidő. Más kérdés, hogy az igazolás kiadhatósága valóban viszonylag hosszú időintervallumot is felölelhet, figyelemmel elsősorban a három hónapos óvodába járásra (Gyvt. 20/C. § (1) bekezdés a) pont) és a Gyer. 68/G. § (3) bekezdésében az óvodák részére meghatározott határidőkre (május 15. és november 15.).

Álláspontunk szerint a hiánypótlásra való felhívás sem alkalmazható, mivel az óvodai igazolások beszerzése nem az ügyfél feladata. A Gyer. 68/G. § (1) bekezdése és 68/I. § (2) bekezdés a) pontja az igazolások beszerzését a jegyző feladatává teszi. Erre tekintettel – mivel az ügyfél ebben a vonatkozásban nem hiányosan adja be a kérelmet – a hiánypótlásra való felhívás nem lenne jogszerű.

Véleményünk szerint a Ket. 32. § (1) bekezdése szerinti *felfüggesztés* azon fordulata alkalmazható, miszerint a döntéshez más szerv álláspontját is be kell szerezni. Kétségtelen, hogy az óvoda igazolása esetében a „más szerv álláspontja” megfogalmazás tág jogértelmezést kíván, de nem is zárható ki. Erre tekintettel és azt figyelembe véve, hogy más eljárásjogi megoldás nincs, a korai kérelmek esetében a felfüggesztést javasoljuk az óvodai igazolás megérkezéséig. A felfüggesztés nem számít bele az ügyintézési határidőbe. Ezt követően azonban a Ket. 33. (2) bekezdése szerint – a kiskorú ügyfélre tekintettel – az érdemi határozatot soron kívül kell meghozni.

6. Ha a nyári szünetben bezár az óvoda, akkor a „helyettesítő óvodát” igénybe kell-e venni? Előfordulhat, hogy a helyettesítő óvoda messze van, és nagy terhet jelentene az odajárás.

A főhatóságokkal történt szóbeli egyeztetés szerint a helyettesítő óvoda igénybevételére a szülő nem köteles.

Készítette:

Dr. Pénzely Erika

Szociális és Gyámhivatal
Békéscsabai Kirendeltség

A környezettanulmány a hatósági eljárásban, illetve a családsegítésben

Az utóbbi időben gyakran tapasztalható volt egyes I. fokú döntések során, hogy a rendszeres szociális segélyezett lakókörnyezetében a családsegítő szolgálat munkatársa, a családgondozó, illetve gyakran a házi segítségnyújtás gondozónője készített környezettanulmányt, amelyet az illetékes jegyző a hatósági munka során a döntéséhez felhasznált bizonyítékként. Ezzel kapcsolatban szükséges megjegyezni azonban a következőket:

A környezettanulmány egyik célja lehet a pénzbeli ellátás megállapításának jogossága. Ebben az esetben a környezettanulmány hatósági jellegű, a segélyek folyósításához a kliens valódi jövedelmi, vagyoni helyzetének rögzítésére szolgáló dokumentum.

A környezettanulmány elkészítéséről a hatáskör gyakorlója dönt. *Mivel a pénzbeli ellátásról a hatóság dönt, a környezettanulmány készítése is a hatóság feladata!*

(A családsegítő szolgálatoknál gondozásban nem lévő kliensnél nincs joga a családsegítő szolgálatoknak a család jövedelmi viszonyairól szóló igazolásokat, illetve vagyonyilatkozatokat bekérni, valamint a kliens lakóhelyeül szolgáló ingatlant felmérni. Ez a feladatkör a hatóság eljárásához kapcsolódik. Ennek átruházása a családsegítő szolgálatra ellentmond a szolgáltatás alapját képező, a kliens együttműködését célzó tevékenységnek. Az átruházás már azért sem megoldható, mert ma csak a 2.000 főt meghaladó településeken kötelező a családsegítő szolgáltatás biztosítása.)

A szociális munkát és a hatósági feladatokat a családsegítő módszertani intézmények régóta javasolják kettéválasztani.

„A hatósági felhasználásra szánt környezettanulmány nem egyeztethető össze a Szociális Munka Etikai Kódexében foglaltakkal!” – erre hívták fel a figyelmet a regionális módszertani családsegítő központok.

Az átruházás azért sem lehetséges, mert a családsegítés egyenrangú felek közötti, kölcsönös bizalomra épülő, együttműködésen alapuló tevékenység, a szociális munka eszközeivel.

A családsegítés alaptevékenysége a segítségnyújtás biztosítása a szociális munka eszközzel. A családsegítés folyamatában szükség van a családlátogatásra, az igénybevevő lakóhelyén vagy tartózkodási helyén végzett munkára, amelynek során a szociális munkát végző saját tapasztalatot szerez, többek között az igénybevevő anyagi és vagyoni helyzetéről, ezeket az ismereteket a közös munkában használhatja. Azonban az igénybevevő hozzájárulása, beleegyezése nélkül nem adhatja tovább harmadik személy részére a megszerzett ismereteket a családgondozó.

A szociális munka során készített feljegyzések nem azonosak a hatósági környezettanulmánnyal, a családgondozó nem köteles azt a kliens hozzájárulása nélkül a hatósági szerv részére átadni.

A szolgáltatást igénybevevőkkel való kapcsolattartás során figyelembe veendő szabályokra, elvekre a regionális módszertani családsegítő központok a következőket emelik ki:

- a) önkéntesség elve (kivéve az együttműködésre kötelezettek),

- b) titoktartási kötelezettség értelmezése (etikai kódex figyelembevételével),
- c) adatkezelési szabályok (etikai kódex figyelembevételével),
- d) a szolgáltatást igénybevevők jogai (pl. adatvédelem, betekintési jog, fellebbezési jog, érdekképviselő módja, ellátottjogi képviselő),
- e) a szolgáltatást végzők jogai (pl. etikai kódex, közalkalmazotti törvény, közalkalmazotti tanács, szakszervezet, szociális törvény 94/L. §)

A Módszertani állásfoglalás a hatósági környezettanulmány szerepéről a családsegítő szolgálatokban hozzáférhető a Szociális Közlöny 2006. évi 3. számában.

Készítette:

Dr. Németh Gabriella
Szociális és Gyámhivatal

Közgyógyellátásra való jogosultság a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság ítélete alapján

Közgyógyellátásra való jogosultság ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság tárgyaláson kívül a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala (a továbbiakban: hivatal) felülvizsgálati kérelme folytán ítéletet hozott 2008. december 3. napján és ebben a megyei bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a felperes keresetét elutasította.

A felperes 2007. augusztus 30-án kérte a közgyógyellátásra való jogosultsága és egyéni gyógyszerkerete megállapítását. Az illetékes jegyző a Csongrád Megyei Egészségbiztosítási Pénztár elsőfokú szakhatósági állásfoglalása alapján határozatával a felperes közgyógyellátásra való jogosultságát megállapította, éves eseti gyógyszerkeretét 6000 Ft-ban, havi egyéni gyógyszerkeretét 6000 Ft-ban állapította meg.

A felperes fellebbezése folytán hivatalunk az Országos Egészségbiztosítási Pénztár másodfokú szakhatósági állásfoglalását beszerezve az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be a hivatalunk határozatának felülvizsgálata és az egyéni gyógyszerkerete magasabb összegben történő megállapítása iránt. A megyei bíróság megállapította, hogy a hivatal nem tisztázta a tényállást, nem vizsgálta, hogy a háziorvosi igazoláson feltüntetett havi gyógyszereszkükségletet az egészségbiztosítási szakhatóság melyik részében ismerte el, a hatóság a háziorvossal egyeztetett-e, milyen szakmai érvek alapján állapították meg a havi 6000. Ft egyéni gyógyszerkeretet, holott a felperes havi 11.000 Ft-ot költ a gyógyszerei beszerzésére.

Ezen kérdések tisztázása nélkül döntés sem lett volna hozható a megyei bíróság álláspontja szerint, ezért a hivatal határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárás lefolytatására kötelezte. Előírta a szakhatóság ismételt megkeresésével a konkrét, részletes adatokat tartalmazó szakhatósági állásfoglalás beszerzését, amelyhez szükségesnek tartotta az adatvédelmi rendelkezésekre figyelemmel előzetesen a felperes egészségügyi adatainak a közigazgatási hatósággal történő közléséhez való hozzájárulás megkérését.

Ezt követően előírta, hogy tisztázni kell, hogy a javasolt gyógyszerkeretből milyen gyógyszerek tekintetében alapos az igény és milyen összegben ismerhető el a gyógyszerkeret. Előírta továbbá, hogy a szakhatósági állásfoglalást teljes terjedelmében – indokolással együtt – ismertetni kell.

A hivatal nevében a hivatalvezető nyújtotta be a felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását. Álláspontja szerint a megyei bíróság jogerős ítélete sérti a Pp. 339. § (1) bekezdését, 339/A. §-át, az Szt. 50/A. § (1)-(2) bekezdését, 37. § (1),(2) és (4) bekezdéseit, a Ket. 44. § (1) és (2) bekezdéseit, 45. § (1) és (2) bekezdéseit, a 63/2006. (III. 27.) Korm. rend. (R.) 35. § (4)-(6) bekezdéseit, valamint az 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 3. § (2) c) pontját, 2. § 2/b pontját és az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Etv.) 3. § i) pontját.

A Legfelsőbb Bíróság ítéletében foglaltak alapján a felülvizsgálati kérelem alapos.

A megyei bíróság tévesen értelmezte ugyanis az egyéni gyógyszerkeret megállapítására vonatkozó anyagi és eljárási szabályokat, ezért jogszabálysértő határozatot hozott.

A R. 35. § (4) értelmében a háziiorvosi igazoláson kizárólag a kérelmező személyes szükségletének kielégítéséhez szükséges gyógyító ellátást lehet feltüntetni, amely igazolást a (6) bekezdés előírása értelmében zárt borítékban – a kérelmező nevének és TAJ-számának feltüntetésével – kell csatolni a kérelemhez.

Az Szt. 50/A. § (4) alapján a háziiorvos igazolását a jegyző három munkanapon belül továbbítja az egészségbiztosítási szervnek, aki az (5) bekezdés alapján az igazolásban feltüntetett havi rendszeres gyógyító ellátás iránti szükséglet szakmai megalapozottságát vizsgálja.

A jegyző nem ismerheti meg a háziiorvos igazolásában foglalt adatokat, erre sem az Etv. 3. § i) pontja, sem a Avtv. 2. § (2) bekezdés b) pontja nem hatalmazza fel, de az Szt. és a R. rendelkezései sem teszik lehetővé, hogy az adatvédelem alá eső egészségügyi adatokat a jegyző megismerje, a hozzá zárt borítékban érkező igazolást felbontsa.

Az egészségbiztosítási szerv az, aki a háziiorvosi igazolás tartalmát megismerheti és aki az Szt. 50/A. § (6) alapján szakhatósági állásfoglalást ad a rendszeres gyógyító ellátások havi költségéről. Ennek során a szakhatóság a gyógyszerek térítési díját egyenként megvizsgálja és a legalacsonyabb napi terápiás költséggel alkalmazott készítmények térítési díját veszi alapul a gyógyszerköltség megállapításánál. Az egészségbiztosító szerv a jegyzőnek megküldött szakhatósági állásfoglalásában a gyógyszerkeret összegéről nyilatkozik, míg a háziiorvosnak megküldött szakhatósági állásfoglalásában megjelöli a legalacsonyabb napi terápiás költségű gyógyszer nevét és térítési díját, így a kérelmező, azaz a felperes a háziiorvosánál ismerheti meg a gyógyszerkeret megállapításának részletes indokait, azokat a legalacsonyabb napi terápiás költségű gyógyszereket, amelyeket a költségek csökkentése érdekében a gyógykezeléshez igénybe vehet.

Tévesen állapította meg a megyei bíróság, hogy a hivatalnak gyógyszerekre lebontott, részletezett szakhatósági állásfoglalást kellett volna beszereznie és konkrét, részletes adatokat tartalmazóan kellett volna vizsgálnia a gyógyszerkeret-igény alaposágát és részletesen kellett volna indokolnia a határozatát.

Az adatvédelmi szabályok értelmében sem a jegyző, sem a hivatal nem jogosult az egészségügyi adatok megismerésére, de nem is kötelezhetőek ezeknek az adatoknak a vizsgálatára. A közigazgatási hatóság a szükséges mértékben a határozatában rögzítette a szakhatósági állásfoglalást és annak indokolását. A közigazgatási hatóságot a szakhatósági

állásfoglalás köti, azt támadó fellebbezés elbírálása alapján a hivatal az elsőfokú szakhatósági állásfoglalást a másodfokú szakhatóság megkeresésével vizsgálja felül.

A hivatal a másodfokú szakhatóság állásfoglalásához kötve van, felülbírálatára nem jogosult, de ahhoz nem is rendelkezik kellő szakmai ismerettel. A megyei bíróság tévedett akkor, amikor a hivatalra hárította a bizonyítás terhét.

A perben a jogsértést állító felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az egyéni gyógyszerkeret összegét a 6000. Ft-hoz képest 11.000 Ft-ban lett volna indokolt megállapítani. A felperes azonban nem bizonyította, hogy az egyéni gyógyszerkerete megállapítására jogsértően került sor, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A hivatal az eljárása során a rá irányadó anyagi és eljárási szabályok szerint járt el, a szakhatósági állásfoglalást a határozatába belefoglalta, a határozatát megfelelően indokolta, az eljárása során jogszabálysértést nem követett el.

A megyei bíróság törvénysértő ítéletet hozott, amikor a hivatal jogszerű és megalapozott határozatát hatályon kívül helyezte és olyan bizonyításai eljárás lefolytatására kötelezte, amelyre az Szt. és a R. rendelkezései alapján nem jogosult.

Készítette:

Dr. Németh Gabriella
Szociális és Gyámhivatal

A szociális módszertani intézményekről

A szociális szolgáltatók, valamint intézmények szakmai munkájának megítélésében központi szerepet töltenek be a módszertani intézmények. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Kormányrendelet (Szmr.) 2/A. § (5) bekezdése, valamint a 3. § (4) bekezdése előírása szerint a működési engedélyezési eljárás során a városi jegyző megkeresésére az illetékes módszertani intézmény harminc napon belül szakértőként véleményezi a szakmai programot mind a szociális szolgáltatók, mind a szociális intézmények vonatkozásában. A szabályozás lehetőséget ad a városi jegyzőnek arra, hogy a szakvélemény kérésekor a szakvélemény megérkezéséig az eljárást felfüggeszse. Minden esetben célszerű a szakvélemény kérésével **egyidejűleg** az eljárást felfüggeszteni, hiszen a harminc napos ügyintézési határidő pontos betartása szempontjából jelentőséggel bírhat. A szociális módszertani intézmények kijelöléséről és feladatairól, valamint a szociális szolgáltatók, intézmények engedélyezési eljárásának szakértői díjáról szóló 3/2008. (IV. 15.) SZMM rendelet (továbbiakban: SZMM rend.) 4. § (2) bekezdése alapján a módszertani intézmény a szociális szolgáltatók, intézmények szakmai programjának – külön jogszabály alapján, szakértőként végzett – véleményezéséért a fenntartó **szakértői díjat** fizet, amelynek összege szociális szolgáltató esetén 8000 Ft, szociális intézmény esetén 12.000 Ft. Amennyiben az egyházi módszertani intézmény, illetve az illetékes regionális módszertani intézmény hatósági eljárásban szakértőként nem járhat el (összeférhetetlenség), a szakmai program szakértőként történő véleményezésére az SZMM rend 9. § (3) bekezdése alapján a működést engedélyező szerv regionális módszertani intézményt, illetve másik regionális módszertani intézményt rendel ki.

Az Szmr. 2/D. § (1) bekezdése, valamint a 14. § (1) bekezdése értelmében a szociális szolgáltatók, valamint intézmények működését a városi jegyző az illetékes módszertani intézmény mint szakértő bevonásával legalább két évente ellenőrzi. Szociális intézmény esetén a módszertani intézmény a szakvéleményét köteles harminc napon belül elkészíteni és megküldeni a működést engedélyező szervnek. Az Szmr. 14. § (4) bekezdés b) pontja alapján a módszertani szociális intézmény és a módszertani intézménynek kijelölt konzorcium szociális intézmény tagja esetén (összeférhetetlenség) a szociális szolgáltatásokat a működést engedélyező szerv – a szociál- és családpolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium által kijelölt módszertani intézmény bevonásával – ellenőrzi.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 58-59. § rendelkezései alapján a módszertani intézményt, mint szakértőt **végzésben** indokolt kirendelni a szakmai program véleményezésére, valamint a szakmai ellenőrzésben való közreműködésre is. A végzésnek tartalmazni kell a Ket. 72. § (2) bekezdésében foglalt tartalmi elemeket.

A módszertani munka megújítása és a struktúra átláthatóságának biztosítása érdekében 2008-ban átalakult a módszertani intézmények kijelölésének és működésének rendszere. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 58. §-a hatalmazza fel a szociál- és családpolitikáért felelős minisztert, hogy a jogszabályokban meghatározott szakmai, módszertani feladatok ellátására kijelölje a módszertani intézményeket. Az SZMM rend. 2. § (2) bekezdése kimondja, hogy módszertani intézménynek szociális intézmény vagy konzorcium jelölhető ki. A konzorcium a gesztor szociális szolgáltató, intézmény vagy a gesztor szakmai szervezet és legfeljebb négy szociális szolgáltató, intézmény vagy szakmai szervezet szabályozott munkamegosztásán alapuló együttműködés, amelynek célja a módszertani feladatok ellátása. A módszertani feladatok ellátásáért a gesztor szervezet felelős. Az országos szociális módszertani intézmény feladatait a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet látja el. A regionális módszertani intézmény a feladatait a működési területén található helyi önkormányzatok, társulások, többcélú kistérségi társulások, illetve az ott székhellyel rendelkező működést engedélyező szervek által engedélyezett szociális szolgáltatók, intézmények, telephelyek, tekintetében, valamennyi szociális szolgáltatással kapcsolatban ellátja, kivéve, ha a szociális szolgáltatóval, intézménnyel kapcsolatos módszertani feladatokat egyházi módszertani intézmény látja el.

2008. július 1. napjától **hét regionális szociális módszertani intézmény** kijelölésére került sor. A Dél-alföldi régióra – mely magában foglalja Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye közigazgatási területét – kiterjedő működési területtel az alábbi regionális szociális módszertani konzorcium jött létre, amelynek módosított adatait a következőkben foglaltuk össze:

Dél-alföldi Regionális Szociális Módszertani Intézmény

Gesztorintézmény: Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ

Cím:	6726 Szeged, Sás utca 2.
Telefon:	62/464-345
Fax:	62/464-346
E-mail:	humanum@invitel.hu
Vezető neve:	Papp Istvánné
Vezető elérhetősége:	62/499-412
Feladat:	konzorcium vezetése, a módszertani feladatok ellátásának koordinálása

SZKTT Humán Szolgáltató Központ Tabán Családsegítő Közösségi Ház és Dél-alföldi Regionális Módszertani Családsegítő Szolgálat

Cím:	6723 Szeged, Keresztöltés utca 13.
Telefon:	62/487-941
Fax:	62/498-111
E-mail:	modszertancssk@vnet.hu
Vezető neve:	Zomboriné Botás Mária
Vezető elérhetősége:	62/487-941
Módszertani feladatok:	családsegítés alapszolgáltatás módszertani feladatai

A konzorciumi tagjai:

1. Csongrád Megyei Önkormányzat Aranysziget Otthona

Cím:	6640 Csongrád, Gyöngyvirág utca 7-9.
Telefon:	63/571-025; 63/484-263; 63/484-237; 63/484-664; 30/973-6806
Fax:	63/571-026; 63/484-544
E-mail:	modszertan@vnet.hu ; aranysz@csongrad.hu
Webcím:	www.aranysziget.ini.hu
Vezető neve:	Harmatos Ibolya
Vezető elérhetősége:	63/484-664
Módszertani feladatok:	idős személyek részére nyújtott alapszolgáltatások és szakosított ellátások módszertani feladatai

2. Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi Központ

Cím:	5601 Békéscsaba, Degré utca 59. Pf.: 286
Telefon:	66/530-220/119 mellék; 20/294-1410
Fax:	66/530-231
E-mail:	modszer@fago.bhn.hu ; modsz.int.bcsaba@fago.hu
Webcím:	www.fago.hu
Vezető neve:	Sziszák Katalin
Vezető elérhetősége:	66/530-232
Módszertani feladatok:	fogyatékos személyek részére nyújtott alapszolgáltatások és szakosított ellátások módszertani feladatai

3. Mentálhigiénés Egyesület

Cím:	5601 Békéscsaba, Pf.: 303 Iroda: 5600 Békéscsaba, Gyulai út 2. III/301.
Telefon:	66/547-315
Fax:	66/631-254
E-mail:	mentamodszertan@gmail.hu
Webcím:	www.bekesmenta.hu
Vezető neve:	Szűcs Judit
Vezető elérhetősége:	66/547-303
Módszertani feladatok:	pszichiátriai és szenvedélybetegek részére nyújtott alapszolgáltatások és szakosított ellátások módszertani feladatai

4. Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoport

Cím:	6000 Kecskemét, Hoffmann János utca 11.
Telefon:	76/505-816
Fax:	76/505-816
E-mail:	bnk@kmetmalta.hu
Webcím:	www.maltai.hu
Vezető neve:	Rigóné Kiss Éva, Lengyel Gyula
Vezető elérhetősége:	76/506-124
Módszertani feladatok:	- hajléktalan személyek részére nyújtott alapszolgáltatások és szakosított ellátások módszertani feladatai - falu- és tanyagondnoki szolgáltatás módszertani feladatai

A helyettesítés rendje:

Dél-alföldi Regionális Szociális Módszertani Intézmény	Észak-alföldi Regionális Szociális Módszertani Intézmény
<p>gesztor: Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ (6726 Szeged, Sás u. 2. sz.)</p>	<p>gesztor: Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Önkormányzat „Viktória” Ápoló- Gondozó Otthona és Észak-alföldi Regionális Szociális Fejlesztő, Tanácsadó és Módszertani Központ (4334 Hodász, Tarnai tanya)</p>

Az egyházi módszertani intézmény a feladatait az egyház és az egyház – egyházi fenntartónak minősülő – szervezetei, szervezeti egységei által fenntartott szociális szolgáltatók, intézmények tekintetében, valamennyi szociális szolgáltatással kapcsolatban ellátja. Az egyházi módszertani intézmény átvállalhatja azzal a nem állami fenntartású szociális szolgáltatóval, intézménnyel kapcsolatos módszertani feladatokat, amely a szakmai programjában rögzíti, hogy az egyház szellemében működik, és a feladatellátásról az egyházi módszertani intézménnyel, konzorcium esetén a konzorciumi tagokkal megállapodást köt. Az egyházi módszertani feladatok ellátására három egyházi szociális módszertani intézmény kijelölése történt meg:

1. Katolikus Szociális Módszertani Konzorcium

Cím:	1068 Budapest, Városligeti fasor 42. Levelezési cím: 1406 Budapest, Pf.: 6.
Telefon:	1/479-2005
Fax:	1/479-2001
E-mail:	modszertan@szeretetszolgalat.hu
Webcím:	www.szeretetszolgalat.hu
Vezető neve:	Kovacsics Zsuzsanna
Vezető elérhetősége:	1/479-2005
Módszertani feladatok:	a katolikus egyház és az egyház – egyházi fenntartónak minősülő – szervezetei, szervezeti egységei által fenntartott szociális szolgáltatók, intézmények tekintetében, valamennyi szociális szolgáltatással kapcsolatban a módszertani feladatok ellátása

Gesztorintézmény: Zárdakert Idősek Otthona

Cím:	2373 Dabas- Gyón, Zárda köz 6.
Telefon:	29/367-299 30/206-3862
Fax:	29/567-082
E-mail:	zardakert@szeretetszolgalat.hu
Webcím:	www.szeretetszolgalat.hu
Vezető neve:	Csoó Lászlóné
Vezető elérhetősége:	29/367-299

2. Református Szociális Módszertani Intézmény

Gesztorintézmény: Schweitzer Albert Református Szeretetotthon

Cím:	1146 Budapest, Hermina utca 51.
Telefon:	1/3434-316
Fax:	1/3434-316
E-mail:	beszterczyandras.sao@netroller.hu simonagnes.sao@gmail.com
Webcím:	www.szeretetotthonok.hu
Vezető neve:	Beszterczy András
Vezető elérhetősége:	30/636-5867
Módszertani feladatok:	a református egyház és az egyház – egyházi fenntartónak minősülő – szervezetei, szervezeti egységei által fenntartott szociális szolgáltatók, intézmények tekintetében, valamennyi szociális szolgáltatással kapcsolatban a módszertani feladatok ellátása

3. Evangélikus Szociális Módszertani Intézmény

Gesztorintézmény: Ótemplomi Szeretetszolgálat

Cím:	5540 Szarvas, Vajda P. utca 7.
Telefon:	66/521-330; 66/521-331
Fax:	66/521-330
E-mail:	szarvas.szeretetszolgalat@lutheran.hu
Webcím:	www.lutheran.hu ; lazar@szarvas.hu
Vezető neve:	Lázár Zsolt
Vezető elérhetősége:	66/313-153
Kapcsolattartó neve:	Janurikné Csonka Erika
Kapcsolattartó elérhetősége:	tamogato@szarvasnet.hu 66/216-016
Módszertani feladatok:	az evangélikus egyház és az egyház – egyházi fenntartónak minősülő – szervezetei, szervezeti egységei által fenntartott szociális szolgáltatók, intézmények tekintetében, valamennyi szociális szolgáltatással kapcsolatban a módszertani feladatok ellátása

A módszertani intézmények fenti rendszere a szociális szolgáltatók és intézmények engedélyezési eljárása, valamint szakmai ellenőrzése mellett nagy szerepet vállal a szakmai segítségnyújtásban, a szakmai módszerek bevezetésében, valamint alkalmazásában is.

Készítette:

Dr. Boros Bernadett
Szociális és Gyámhivatal

Az idősök otthona vonatkozásában bekövetkezett változásokról

A szociális szolgáltatások területén irányadó jogszabályok tekintetében 2009. január 1. napjától nem következett be strukturális változás. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szoc. tv.) korábbiaktól eltérő rendelkezései a szociális szolgáltatók, intézmények működésének stabilitását kívánják elősegíteni.

A módosítás több ponton érintette a Szoc. tv. idősök otthonára vonatkozó rendelkezéseit is.

A házi segítségnyújtáshoz hasonlóan az idősök otthonában is lehetőség nyílt **az azonnali felvételre** a gondozási szükséglet vizsgálata nélkül abban az esetben, „ha az idősotthoni ellátást igénylő személy egészségi állapota vagy személyes körülményei az ellátás halaszthatatlan biztosítását teszik szükségessé” (68/B. §). Az elhelyezés indokoltságáról az intézményvezető dönt. Az ellátás ezen rendelkezés alapján **határozott időre**, de legfeljebb három hónapra biztosítható. Az ellátás igénybevételeéről a Szoc. tv. 96/B. §, illetve a 94/D. § előírásai alapján megállapodást kell kötni azzal az eltéréssel, hogy a megállapodást – a fentiekre figyelemmel – határozott időre kell megkötni, és a megállapodásba bele kell foglalni, hogy ha a szociális szakértői szerv a határozott időtartam leteltéig nem állapítja meg a napi 4 órát meghaladó, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló (Szoc. tv. 68/A. § (3) bekezdése) gondozási szükségletet, akkor az ellátást meg kell szüntetni

A **gondozási szükséglet** vizsgálatát az ellátás megkezdését követően kezdeményezheti az intézményvezető. A Szoc. tv. 119/C-119/D. §-ai szerinti jövedelemvizsgálat lefolytatását a határozott időtartam alatt – azaz a felvételt követően – úgy kell kezdeményezni, hogy a gondozási szükséglet megállapítása esetén a határozott időtartam leteltével az ellátott személyi térítési díja a jegyző által kiállított igazolás alapján legyen megállapítható. Az átmeneti időre az igénybevevő által fizetendő **személyi térítési díjat** az intézményvezető állapítja meg a jövedelem alapján. Ezen időszakra a fenntartó az ápolást, gondozást nyújtó idősök otthona ellátásának alacsonyabb normatíva kategóriájához tartozó normatív hozzájárulást igényelheti. A határozott idő letelte után a feltételek fennállása esetén az általános szabályok szerint kell eljárni: az ellátottal megállapodást kell kötni, és a jegyzői igazolás alapulvételével kell megállapítani az igénybevevő által fizetendő térítési díj összegét. A fenntartó a továbbiakban a jövedelemigazolás alapján részesül normatív állami hozzájárulásban.

A már említett jövedelemvizsgálat szabályai csak az idősotthoni ellátás tekintetében módosultak. A módosítás egyértelműen az egyébként sokszor elhúzódó eljárások gyorsítását célozza. A korábbiaktól eltérően a jövedelemvizsgálatot az intézmény vezetője nem a

gondozási szükséglet megállapítását követően, hanem a gondozási szükséglet vizsgálatának kezdeményezésével **egyidejűleg** kérelmezi az illetékes jegyzőnél.

Az emelt szintű intézmények esetén a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény rendelkezése alapján visszakerült a **normatív állami hozzájárulás alsó határa**, mely 380. 000. forintban került meghatározásra.

Készítette:

Dr. Boros Bernadett
Szociális és Gyámhivatal

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosítása

A Magyar Közlöny 2008. évi 191. számában jelent meg az egyes szociális tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 340/2008. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.), amely módosította a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tr.) házi segítségnyújtásra és a támogató szolgálatra vonatkozó rendelkezéseit.

Az R. 2009. január 1-jén lépett hatályba és ezzel egyidejűleg hatályon kívül helyezte a Tr. házi segítségnyújtásra vonatkozó 13. § (2) bekezdését, illetve az (1) bekezdést annyiban módosította, hogy a házi segítségnyújtásban részesülő által havonta fizetendő **személyi térítési díj kiszámításánál az adott hónapban a lakáson gondozásra fordított idő** vehető figyelembe, amelyet a gondozási napló alapján kell megállapítani. A gondozási naplóban a lakáson, illetve a lakáson kívül végzett tevékenységet is fel kell tüntetni.

A támogató szolgálatok 2008. december 31-ét követő új finanszírozás rendjének megfelelően az R. módosította, illetve kiegészítette a Tr. 14/A. §-át, valamint az 1. számú mellékletét. **A támogató szolgáltatás térítési díja az egy feladategységre jutó szolgáltatási önköltség és a finanszírozási szerződésben meghatározott egy feladatmutatóra jutó állami hozzájárulás különbsége alapján megállapított támogató szolgálati óradíjból és szállítási kilométerdíjből áll.** A feladategységet a halmozott fogyatékosága vagy autizmusa miatt szociálisan rászorult személyek segítségével töltött 40 perc, más szociálisan rászorult személyek segítségével töltött 1 óra, illetve a szociálisan rászorult személyek szállítása közben megtett 5 kilométer jelenti. A támogató szolgálati óradíj megállapításakor a házi segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy gondozásra fordított időnek minősül a fogyatékos személy lakáson kívüli segítésére irányuló tevékenység időtartama is. Ha az ellátott szállítása csak állandó felügyelet mellett biztosítható, és ezt pszichiáter vagy neurológus szakorvos igazolja, akkor a szállítás időtartama személyi segítésként is elszámolható, de az ellátott ebben az esetben is csak a szállítási díjat fizeti meg. **A pszichiáter vagy neurológus szakorvos által kiállított igazolást 2009. április 1-jéig kell beszerezni.** Eddig az időpontig az ellátott szállításának időtartama – igazolás nélkül is – egyidejűleg elszámolható személyi segítésként. A gondozási naplóban – támogató szolgáltatás esetén – a havi zárásnál a gondozásra fordított időt 2009. január 1-jétől 10 percre kerekítve kell megadni.

Az R. hatálybalépésével egyidejűleg pontosította a jogalkotó a Tr. térítési díj befizetésére és ellenőrzésére vonatkozó rendelkezések között az adózás rendjéről szóló jogszabály számozását; az „1990. évi XCI.” szövegrész helyébe a „2003. évi XCII.” szövegrész került.

Készítette:

Dr. Lakatos-Tóth Andor
Szociális és Gyámhivatal

Szociális nyári gyermekétkeztetés

Felhívjuk a települési önkormányzatok Jegyzőinek figyelmét, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan a Kormány tervezi a szociális nyári gyermekétkeztetés megszervezését. A tervezet alapján az igények felmérésére és összesítésére a 2008-as esztendőhöz hasonló időpontban kerül sor, ezért kérjük, hogy az előzetes igényfelmérésre a gyermekjóléti szolgálatok közreműködésével szíveskedjenek felkészülni.

Különösen fontos a felmérés időben történő megkezdése, mivel a tervezet alapján jelentősen megnőtt az étkeztetési napok valamint az elvi keretösszegek előirányzata!

A miniszteri rendelet tervezete, valamint az elvi keretösszegek előirányzata megtalálható a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapján a www.szmm.gov.hu /Egyeztetés alatt álló jogszabályok/A települési önkormányzat részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól elérési útvonalon.

Készítette:

Berta László
Szociális és Gyámhivatal

Közcélú foglalkoztatás állami támogatása

Bács-Kiskun megye déli részén problémát jelentett az önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatással összefüggő állami támogatás mértékének meghatározása.

A közcélú munkában részt vevők foglalkoztatásával kapcsolatos személyi kiadásokhoz történő állami támogatás összegét – az egyes pénzbeli szociális ellátások elszámolásának szabályairól szóló 62/2006. (III. 27.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján – a központi költségvetésben meghatározott feltételek szerint a Kincstár az önkormányzat részére megtéríti. A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény 8.

számú melléklet II. 1. c.) pontja értelmében a támogatás az Szt. 36. §-ában szabályozott közcélú munka keretében kifizetett ***munkabér és közteher 95 %-a***.

A pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény 8/A. § (1) bekezdése alapján a közcélú foglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás esetén a munkaadó mentesül a Tbj. 19. §-ának (1) bekezdésében meghatározott társadalombiztosítási járulék, a munkaadói járulék, valamint a tételes egészségügyi hozzájárulás 50 %-ának megfizetése alól.

Fenti jogszabályi rendelkezések értelmében az önkormányzat által szervezett közcélú foglalkoztatással összefüggő támogatás mértéke a ***munkabér, valamint az 50 %-os mértékű közteher összegének 95 %-a***.

Készítette:

Prikkelné Fekete Erika
Szociális és Gyámhivatal
Kecskeméti Kirendeltség

Információk elérhetőségekről, változásokról

Jegyzői változások Bács-Kiskun megyében (2009. március)

Település	Távozó/távol lévő jegyző neve	Változás oka	Új jegyző neve	Jogviszony alapja	Változás időpontja	Megjegyzés
Kunpeszér	Palla Tibor mb. jegyző	megbízatása megszűnt	Boskóné dr. Tabányi Annamária	kinevezett	2009. február 11.	szülési szabadsága lejárt

Jegyzői változások Békés megyében (2009. március)

Település	Távozó/távol lévő jegyző neve	Változás oka	Új jegyző neve	Jogviszony alapja	Változás időpontja	Megjegyzés
Csabaszabadi	Czene Boglárka	Szülési szabadság	Méreiné Kőszegi Erzsébet	helyettesítés	2009.02.01.	
Puszaotlaka	Czene Boglárka	Szülési szabadság	Méreiné Kőszegi Erzsébet	helyettesítés	2009.02.01.	
Kevermes	Gácsér Béla	Helyettesítés megszűnt	Vecsernyés István	Kinevezett jegyző	2009. 03.10.	

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

A Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal regionális közigazgatási tájékoztatója

A kiadásért felelős: Dr. Siket Judit hivatalvezető

Szerkeszti: Koordinációs és Szervezési Főosztály

A szerkesztésben közreműködik: Dr. Lőrincsik Péter
lorincsik.peter@darkh.hu
62/562-656

✉ 6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

☎ 62/562-662

📠 62/562-601

✉ vezeto@darkh.hu